

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradî Közlöny. Inreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trb. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 85.

1939. április 15., szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

London és Páris kiterjeszti a kollektív biztonság elvét helyettesítő védelmi rendszert

A tengelyhatalmak szoros együttműködéssel válaszolnak Anglia és Franciaország kezdeményezésére, amelyről megállapítják, hogy a be erítés politikájának gyakorlati keresztülvitelét jelenti

Tanger és Spanyolmarokkó a nemzetközi érdeklődés homlokterében

Ugylátszik Európa — és ezzel együtt a világpolitika is, — gyorsított ütemben halad az események kibontakozása felé. A pazar bőségben szerteáradó tavaszi napsugár tegyverek millióin csillan meg az ezerkilencszázharminckilencedik év áprilisában, az országhatárokat formaruhába öltöztetett és állig felgyevert emberek millióiból alakult emberfalak jelölik, mintha az országoknak, nemzeteknek és népeknek nem lenne egyéb elintéznivalójuk, más megoldandó feladatuk, mint a halálos feszültségben való várakozás. Minden pillanat a napoknak minden órája terhes a természet diadalmaskodó erejének színeiben, szagokban, csillogásban gazdag csodálatos megnyilvánulásától. Életek születnek a magotérlelő mezők, lombot bontó erdők ölen és a városok aszfaltján is végigszánt a nagy ujjászülletés évszakának nyugtalanító szellője. Ott lüktet, vibrál az élet ereje mindenütt, ahová eljut a tavaszi napfény életet osztó csillogása és mégis, még ennél is hatalmasabbnak látszó izgalom uralkodik az emberek felett. De az élet nem állhat meg, minden látszólagos megtorpanás a természet rendjében csak pillanatnyi, a diadalmaskodó természeti erők üteméhez viszonyítva elenyésző közjáték. A holnaptól is idegesen uat váró, csalódott és nyugtalanul tovább várakozó egyén szempontjából ez talán csekélyke vigasz, de mégis a legnagyobb értékű jelkép, az egyetlen igazán megnyugtató tudat a nagy bizonytalanság sodrában.

Calinescu miniszterelnök nyilatkozata

Bucuresti. Armand Calinescu miniszterelnök fogadta az újságírókat, akik előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Románia nagy meglepéssel fogadta azt a nyilatkozatot, amelyben az angol miniszterelnök országunk részére Anglia támogatását biztosította. Ugyanilyen meglepéssel fogadta Románia a hírt, hogy Franciaország is mindig készen áll arra, hogy barátságát bebizonyítsa. Minden olyan akció, amely a béke biztosítására irányul, nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel fogadjuk, mivel ettől függ a mi eredményes fejlődésünk és jó viszonyaink a többi államokhoz. Románia politikája közismert: kormányunk kimutatta a megértésre irányuló akaratát és arra törekszik, hogy kimélyítse a szoros és az állam szempontjából hasznos gazdasági kapcsolatokat azokkal az államokkal, amelyekhez érdekei kötik. Ugyancsak kimutatta azt is, hogy a román nép készen áll bármikor, hogy megvédje függetlenségét és az ország határait. Azok a nyilatkozatok, amelyekben Anglia és Franciaország spontán megnyilatkozásokban késznek mutatkoztak arra, hogy országunkat támogassák békés törekvéseiben, lényegesen hozzájárulnak a béke művének megszilárdításához. Ilyen megnyilvánulások, bármilyen irányból jönnek is azok, megerősítik a bizalmat és megértést, amelyre a népeknek oly nagy szükségük van.

„Ismét elkövetkezik a béke és megértés szelleme“

Bucuresti. A bucaresti-i lapok kedvezően írnak Chamberlain és Daladier csütörtöki nyilatkozatairól, amelyben a két államférfi biztosítékot nyújtott Románia határait illetően minden idegen támadással szemben. A Gafencu külügyminiszterhez közelálló Timpul a következőképpen ír:

— Azokat a biztosítékokat jelentő nyilatkozatokat, melyeket Chamberlain és Daladier nyújtottak Romániának a két állam által jelentett hatalmas erkölcsi erőn kívül a két országnak Románia iránti baráti megnyilvánulásaként könyvelhetjük el. Az a meggyőződésünk — folytatja a lap — hogy abban a mértékben, amint az ilyen biztosítékot nyújtó kijelentések nagyobb számban jelennek meg, a világ kis és nagy államai részére ismét el fog következni a béke és a megértés kölcsönös szelleme. Biztosak vagyunk abban, hogy hasonló baráti megnyilatkozások, szomszédunkban a kedélyeket le fogják csillapítani és be fogják látni, hogy a két ország egymásközötti lojális viszonya nagyobb szolgálatot tesz, mint az

erőszakos és nem jogosult követelések. Ilyen körülmények között Chamberlain és Daladier nyilatkozata nagy mértékben hozzájárul az egészséges kibontakozáshoz és az általános béke megteremtéséhez.

Bucurestiből jelentik: Jelentettük, hogy Gafencu külügyminiszter látogatást tesz több közép- és nyugateurópai államban. Utja során Ribbentrop német külügyminiszter meghívására két napot tölt Berlinben. A „Románia“ ezzel kapcsolatban hangoztatja, hogy Gafencu külügyminiszter látogatása minden tekintetben természetes és azt indokoltá teszik úgy a közép- és nyugateurópai problémák, mint a közelmúltban létrejött német-román gazdasági egyezmény. Nemzetközi körökben a külügyminiszter utját az őszinteség gesztusának tekintik Romániának Németországgal való gazdasági és politikai kapcsolata szempontjából. Mert tagadhatatlan

— írja a lap —, hogy amennyiben Európa megmenekül egy újabb világháborútól, az államok közötti gazdasági viszony kerül első helyre és ez fogja nyújtani a politikai helyzet rögzítő és szilárd elemeit. Az angol sajtó Chamberlain kezdeményezésére történő nemzetközi lépésről tud, amelynek világértelmezlet összehívása lenne a célja. Ez az értekezlet tanulmányozná és megoldaná egyetemlegesen a függőben levő problémákat. Gafencu külügyminiszter tervezett utja — fejezi be cikkét a lap — nagyon hasznos szolgálatot tehet ennek a nemzetközi akciónak, amely lehetővé tenné azoknak a kérdéseknek megismerését és összeegyeztetését, amelyek izgalomban tartják Európát. Ez lenne a legjobb út, mert a háború a maga borzalmas következményeivel nem old meg semmit.

A „Samurava“ című belgrádi lap hosszasan foglalkozik Gafencu és Saracsoglu istanbuli találkozásával és hangsúlyozza, hogy a két államférfi ismét megállapíthatta Románia és Törökország nézetazonosságát az összes időszerű európai és balkáni kérdésekben. A lap annak hangoztatásával végzi cikkét, hogy a két külügyminiszter megbeszélése annak az építő jellegű, békés szellemnek volt a kifejezése, amelyet a Balkánszövetség egyezménye hiánytalanul képvisel.

Magyarország nem követ románellenes támadópolitikát

Párisból jelentik: A francia fővárosban nagy fontosságot tulajdonítanak Csáky gróf magyar külügyminiszter csütörtöki beszédének. Valamennyi lap kiemeli azokat a szavakat, amelyek Csáky külügyminiszter a magyar-román kapcsolatok kérdésében hangoztatott. Rámutának ezenkívül a lapok azokra az indokokra, amelyek miatt Magyarország kilépett a Népszövetségből. A Matin szerint a magyar külügyminiszter hangoztatta, hogy Magyarország alapos megfontolás után szabadon és befolyásmentesen hozta meg döntését a Népszövetségből való kilépése ügyében. A román kapcsolatokról kijelentette Csáky István gróf, hogy Magyarország Romániával szemben nem táplál semmiféle támadó szándékot.

Szovjet hadiszerek és nyersanyagok Romániának és Lengyelországnak

Párisból jelentik: Francia lapjelentések szerint tárgyalások indultak meg arról, hogy Szovjetország hadiszereket és nyersanyagokat szállítson Romániának és Lengyelországnak. A tárgyalások angol közvetítéssel folynak.

Párisba várják Gafencu külügyminisztert

Varsó. A Daily Telegraph szerint április végén Párisba várják Gafencu külügyminisztert. Ez alkalommal azon igyekeznek, hogy tisztázzák a lengyel-román helyzetet és megvizsgálják, milyen lehetőségei vannak az együttműködésnek Bucuresti—Varsó és Moszkva között.

A védelmi-szövetség kibővítése

London. Chamberlain miniszterelnök az alsóház legközelebbi ülésén, a jövő kedden Törökország javára is kezességi nyilatkozatot fog tenni, majd azt követőleg Románia—Törökország és Görögország kétoldalú szövetségi szerződést köt Angliával. Lehetséges, hogy a Skandináv államokat is csatlakozásra szólítják fel. Általában minden ország bejphet a védelmi rendszerbe, amely létét veszélyeztetve látja.

Halifax angol külügyminiszter a kollektív biztonság rendszere mellett foglalt állást

London. A reggeli lapok részletesen foglalkoztak az angol miniszterelnök és Daladier francia miniszterelnök nagyvonderejű beszédekkel. Általában megállapítják:

Anglia reméli, hogy a béke fenttartható, de készen áll arra is, hogyha kell, harcot folytasson.

A közvélemény bizonyos része helyteleníti Attlee örnagy munkaspárti vezér kritikáját, mert ez külföldön azt a benyomást keltheti, hogy az angol parlamenti pártok között külpolitikai vonatkozásban súlyos nézeteltérések vannak. A lapok általában örömmel veszik tudomásul, hogy Churchill és Eden teljes egészében helyeslik a miniszterelnök taktikai lépését és megállapítják, hogy

Anglia most további tárgyalásokat folytat a védelmi rendszer kiépítése érdekében és legközelebb a Törökországnak nyújtandó védelmi nyilatkozatra kerül a sor.

Az Evening Standard helyesli Chamberlain azon kijelentését, amely szerint a Földközi-tengeri statusquot minden körülmények között meg kell védeni. A beszédet kiegyensúlyozottnak tartja a lap.

Különben az angol felsőházban lord Halifax mondott történelmi jelentőségű beszédet a nemzetközi helyzetről és mindazokról, ami a legutóbbi napokban a Földközi-tengeren történt. Halifax lord elsősorban megállapította azt, hogy nagy eltérés van az albán és olasz beállítások között, amelyekkel Albánia elfoglalását és az ugynevezett bekerítési politikát ismertetik. Ami Romániának és Görögországnak nyújtandó biztosítékokat illeti, Halifax lord hivatkozott arra, hogy az albán események sok mindenben szükségessé tették ezt a nyilatkozatot, mert kiderült, hogy Albánia függetlenségét tovább fentartani nem lehet, legalább is olyan formában, mint ahogy azt az angol-olasz megállapodásban elképzelték.

A lord ezután beszámolt arról, hogy Olaszország milyen formájú biztosítékokat nyújtott Angliának és Görögországnak arra vonatkozóan, hogy a két állam területi vagy gazdasági érdekeit sértő lépésre nem hárdozza el magát.

Anglia bejelentette, hogy nem tart igényt Korfu szigetére, de viszont azt sem engedi meg, hogy más országok birtokában legyen. Az angol-olasz egyezmény gyakorlati értéke jelenleg Olaszországnak abban a határozott ígéretekben csuesosodik ki, hogy kötelezi magát a Spanyolországban tartózkodó olasz önkéntesek visszahívására. Halifax lord ezután ismét rátért a Görögországnak, Romániának és Lengyelországnak nyújtott biztosítékokra, majd kijelentette, hogy

a békeszerető államokban haladéktalanul vissza kell térni a kollektív biztonsági rendszerre, mert csak ez lehet az az acél-tal, mely vissza tudja szorítani a háborus szellemet.

London. (Rador.) Gibraltárból olyan hírek érkeztek, hogy

spanyol csapatok Gibraltár közelében hadmozdulatokat hajtottak végre.

Az angol katonai hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket. Műszaki csapatok torlaszokat építenek ki a semleges zónában, amely elválasztja egymástól a spanyol és angol területet.

London. (Rador.) Az angol lapok tulnyomó része azt hangoztatja, hogy nem volna ésszerű az angol-olasz egyezményt most felmondani. A Times szerint a tulajdonképeni megpróbáltatás a madridi bevonulás után következik majd be, ha az olasz csapatokat utána vissza nem vonják. Ebben az esetben az egyezményt tényleg felmondják.

Nagyjelentőségű Angliának az az elhatározása is, amellyel a kelet-európai államoknak egyoldalú biztosítékot nyújtott, mert ezt a tényt még hetekkel ezelőtt el sem lehetett képzelni.

A Daily Mail a kötelező katonai szolgálat bevezetését követeli, mert ez az egyetlen demokratikus eszköz, amely egy nemzeti hadsere-

get lábra állíthat. A Financial News követeli, hogy

a kisállamok részére azonnal fegyverkezést hitelekkel folyósítsanak.

Páris. (Rador.) A Havas ügynökség jelent: Anglia és Franciaország csütörtökön ünnepelesen bejelentett kötelezettségei a francia sajtóban megerősítik azt a meggyőződést, hogy egy új és hatalmas biztonsági szervezet épült fel, amely minden erőszakos cselekményt meg fog akadályozni.

A Le Jour azt írja, hogy sem Görögország, sem Románia nem kérték az angol-francia garanciát.

A Petit Journal a helyzetre való tekintettel azt kívánja, hogy

Anglia vezesse be a kötelező katonai szolgálatot, Franciaország 5 ezer repülőgépet szerezzen be és Amerika módosítsa a semlegességi törvényt. Ha mindez megtörtént, megkönnyebbülve érezhetjük magunkat — fejezi be cikkét a lap.

A Petit Parisien megállapítja, hogy **rendkívül fontos körülmény az, amely szerint Románia és Lengyelország helyzete támadás esetére egyforma.**

A francia-lengyel szövetség mindjobban kiépül és életbe fog lépni, nemcsak Németország, hanem más állam támadása esetére is.

Hadikészületek Egyiptomban

Kairo. (Rador.) Mohamed pasa miniszterelnök hosszasan tanácskozott a közeli angol haderő főparancsnokával. Nagyon bőszerű biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak egész Egyiptomban. A Nilus zsilipeit hetek óta egyiptomi csapatok őrzik. Az alexandriai kikötőbe tegnap hat angol hadihajó érkezett.

Páris gyújtóbombák ellen védekezik

Páris. A hadügyminisztérium elrendelte, hogy Párisban és környékén ismét valamennyi házat el kell látni homokzsákokkal, hogy háboru esetén védekezni lehessen a gyújtó bombák ellen.

Varsóból jelentik...

Varsó. (Rador.) Beck lengyel külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Anglia, Románia és az Egyesült-Államok nagyköveteit. Most várják vissza Varsóba Molke német nagykövetet, aki utasítások végett Berlinbe utazott. Megérkezése után azonnal kihallgatáson jelenik meg a lengyel külügyminiszterrel.

Varsó. (Rador.) A lengyelországi demokrata pártok vasárnap nagygyűlést tartanak Varsóban, hogy kimondják az egyetlen demokrata pártba való tömörülésüket. A nagygyűlés alkalmával kidolgozzák az alapszabályokat és az egyesített párt programját.

Varsóból jelentik a Rador: A Pat-ügynökség jelentése szerint Varsóba érkezett Laidone

Jóváhagyta a fascista nagytanács az olasz-albán perszonális uniót

Róma. A fascista nagytanács ülést tartott Mussolini elnöklése alatt. Az ülésen a párttagok teljes számban vettek részt. Starace, a fascista párt főtitkára felolvasta a fascista nagytanácshoz érkezett albán határozati javaslatot, majd az ezzel kapcsolatos határozat szövegét, amely a következő:

— A fascista nagytanács tudomásul veszi az albán alkotmányozó nemzetgyűlés közfelkiáltással hozott határozatát, amely ünnepelesen felajánlja III. Viktor Emanuel olasz királynak és etióp császárnak az albán királyi koronát. A fascista nagytanács kijelenti, hogy Olaszország bizik a kitünő albán népben és biztossítja számára a vallási szabadságot, a polgári haladást, az állam közös igazgatását és hogy a közös határokat és a békét, ha kell, fegyverrel is megvédi. A fascista nagytanács kifejezi az olasz nép háláját az olasz birodalom megalapítója, a Duce iránt.

A határozati javaslat egyhangú elfogadása

Többmilliárd dolláros segély az angol és francia hadipénztáraknak

Newyork. A Newyork Times feltűnő helyen közli azt a tervet, amelyet csütörtökön Morgenthau pénzügyminiszter állítólag már jóvá is hagyott és amelynek az a célja, hogy az Egyesült-Államok kormánya a Johnson törvény kikerülésével több milliárd dollárral segítse az angol és francia hadipénztárt.

A terv szerint azon célból, hogy háboru esetén az értékpapírpiacot megszilárdítsák és a megrázkodtatásoktól megóvják, az amerikai értékpapírpiacra elhelyezett valamennyi angol és francia értékpapírt felvásárolják. Ezeknek a papiroknak értékét 2—4 milliárd dollárra becsülik.

Newyork. (Rador.) A newyorki értéktőzsde zárata előtt a részvények árfolyamai átlagosan 3 pontot emelkedtek. Az árfolyamemelkedés Chamberlain és Daladier nyilatkozatának hatása alatt következett be.

Április 15-én véget ér a német mozgósítás

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség úgy értesül, hogy április 15-én véget ér a német mozgósítás. Április 11-én a következőképpen oszlott meg a német haderő: 38.000 főnyi német hadseregei vittek Memebe és Keletporoszországba, 72.000 katonára áll az északi német-lengyel határon, 220.000 a lengyel határ délkeleti részén, 350.000 a hollandi határon, 430.000 a francia határon, a Maginot-vonalakkal szemközt, 100.000 német katonára Olaszországban és 38.000 Líbiában.

Mégsem kap Litvánia Memelben szabad kikötőt

Londonból jelentik: A Daily Telegraph kaunaszi jelentése szerint a német kormány közölte a litván kormánnyal, hogy

Litvániának rövidesen felül kell vizsgálnia a Németországgal három hét előtt kötött egyezményt, amely Litvániának Memelben szabad kikötőt biztosított.

Németországi körök felfogása szerint ugyanis Litvánia külkereskedelme a jövőben előreláthatólag ugyanis Németországon át fog lebonyolódni és így Litvániának nem lesz szüksége szabad kikötőre.

Különben a Memel kikötőben létesítendő szabad litván kikötőre vonatkozó tárgyalások április 24-én kezdődnek meg Berlinben. A litván küldöttség április 18-án érkezik a német fővárosban.

tábornok az eszt hadsereg főparancsnoka. A tábornok Rvdz Smigly marsall vendége.

A Temps című lap foglalkozva az eszt hadsereg főparancsnok varsói látogatásával azt írja, hogy ez az első lépés a lengyel, lett, litván és eszt katonai együttműködés megszervezésére. Már a közeli napokban, a másik két északi kis állam is elküldi megbízottait Varsóba, hogy országaik függetlenségének megvédéséről a kölcsönös segélynyújtás szellemében tárgyaljanak.

A francia lap szerint a Varsóban tárgyalásra kerülő északi államszövetség az első lépés a Londonban megkötött angol-lengyel egyezmény után.

után Mussolini kilépett a Palazzo Venezia erkélyére, ahonnan az ott összegyűlt tömeghez a következő beszédet intézte:

— Az események, amelyek ezekben a napokban szemünk előtt lejátszódtak, a nép akaratának, szívének és erejének megnyilatkozásai. A velünk barátságos népekkel továbbra is barátságos kapcsolatokat akarunk fenntartani és a velünk szemben ellenséges népekkel világosan és határozottan fogunk eljárni. Kérjük a világot, hagyjon nekünk békét, hogy nyugodtan dolgozhassunk mindennapi kenyereink érdekében. A világnak meg kell tudnia, hogy mi tegnap, ma és mindennap egyenesen haladunk előre célunk felé.

Róma. Pénteken délelőtt Mussolini miniszterelnök elnöklése alatt minisztertanács volt, amelyben az olasz kormány valamennyi tagja megjelent. A fascista nagytanács elhatározása alapján a minisztertanács törvénytervezetet fogadott el.

A törvénytervezet többek között a következőket foglalja magában:

Olaszország királya és Abesszínia császára, elfogadva az albán koronát a maga és utódai számára, felveszi az albán királyi címet. Az albán királyt ezután egy olasz altábornagy képviseli, akinek Tiranában lesz a székhelye.

Tiranai jelentés szerint az albán miniszterelnök vezetése alatt 20 főből álló albán küldöttség érkezett németek Tiranából Durazzóba, ahol hadihajó fedélzetére szállt és Rómába utazott, hogy az olasz királynak felajánlja az albán koronát. Csütörtökön este a fascista nagytanács ülése után hatalmas tömeg gyűlt össze a Piazza Venezia, amely innen átvonult a Quirinál-palotáig, ahol látni kívánták a királyt és császárt, aki a piemonti herceg társaságában megjelent a palota erkélyén. A tömeg kitörő örömmel üdvözölte az uralkodót és a piemonti herceget.

Belgrádi jelentés közli, hogy a jugoszláv határon lévő Kukec albániai községet, reggel repülő gépen érkezett olasz határőr-katonák szállították meg. A lakosság nagy örömmel fogadta az olasz csapatokat.

Róma. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint szombat délután a fassiók és korporációk kamarája ünnepi ülést tart, amelynek a keretében Ciano gróf külügyminiszter a legutóbbi európai eseményekkel kapcsolatban nagyfontosságú kijelentéseket tesz. Az ülésen a Rómába indult albán küldöttség is megjelenik.

Chamberlain és Daladier beszédének római visszhangja

Róma. Chamberlain miniszterelnök csütörtöki alsóházi beszéde Olaszországban nem okozott különösebb meglepetést. A lapok hangoztatják, hogy ismerik már az érveket ezt a fajtáját és ez az oka annak, hogy az alsóházi nyilatkozat nem tett semmiféle hatást az olasz közvéleményre. A lapok csupán azt kérdezik, hogy miként lehet összeegyeztetni az angol-olasz egyezményben lefektetett elvekkel az angol miniszterelnök állásfoglalását, amely olasz-ellenesnek mondható.

Olasz lapjelentés szerint:

Anglia Franciaországgal karöltve Tanger és Spanyolországok megszállására készül

Rómából jelentik: A „Giornale d'Italia” tangeri jelentése szerint francia és angol részről előkészületek történtek Tanger elfoglalására. Állítólag nagyszámu, polgári ruhába öltözött francia tiszt tartózkodik a városban és a francia, valamint angol kémszolgálat emberei a napokban egy tangeri villában értekezletre gyűltek össze. Ezeket a feltevéseket megerősíteni látszik — írja az olasz lap, — hogy francia területen, valamint Gibraltárban hadikészülődések folynak és nem lehetetlen, — az olasz lapudósító véleménye szerint — hogy London és Páris határozata értelmében a két ország csapatai Spanyolországokot is meg akarják szállni. Ennek elhárítására azonban a nemzeti spanyol kormány csütörtök óta nagy csapatösszevonásokat eszközöl marokkói területein.

Németország hadiflottát küld a spanyol vizekre

Ugyanakkor, amikor Chamberlain miniszterelnök az angol alsóházban ismertette Mussolini és Ciano gróf azon ígéretét, hogy az olasz önkénteseket záros határidőn belül visszahívják Spanyolországból, a Havas ügynökség aggodalommal állapítja meg, hogy a németek mind intenzívebben foglalkoznak a spanyol eseményekkel. A német kormány elhatározta, hogy már a legközelebbi napokban egy havi tartózkodásra egy német hadihajóflottát

küld a spanyol vizekre, amely két legmodernebb páncélos cirkálóból, több kisebb páncélos hajóból, torpedórombolóból és aránylag nagyszámu tengeralattjáróból áll.

Gibraltárból azt jelenti a Havas ügynökség, hogy az angol erődítmény közelében a szokottnál lényegesen nagyobb számu spanyol katonaságot vontak össze, amely táborigyűléssel és könnyű tankokkal van felszerelve.

London állandó összeköttetést tart fenn Ankarával

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök péntek délelőtt megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel, akivel megvitatották a nemzetközi helyzetet és az Anglia és Franciaország által Romániának, illetve Görögországnak nyújtott szavatossági nyilatkozat nemzetközi visszhangját. Délután az angol külügyminiszter Majszki szovjetnagykövettel tárgyalt. Angol lapok ér-

tesülése szerint a védelmi szövetség kiszélesítésére vonatkozó tárgyalások állandóan tovább haladnak és London megszakítás nélküli összeköttetésben áll Ankarával.

A Reuter iroda hivatalos helyről nyert értesülésre hivatkozva azt jelenti, hogy még nem állapították meg Gafencu külügyminiszter londoni látogatásának napját.

Roosevelt elnök beszéde a nemzetközi helyzetről

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a pán-amerikai bizottság ülésén Washingtonban nagy beszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy Amerikát, épp úgy az Egyesült-Államokat, mint az Új-Világ többi országait csak saját ereje véd meg az esetleges támadások ellen, amelyek

ma már nem ismernek távolságokat, hiszen a műszaki fejlődés megszüntette az elérhetetlen messzeség fogalmát. Beszélt az Államok elnöke az európai helyzetről és hangsúlyozta, hogy csak is a régi eszmék elvetése és az európai államok sajátos gondolkodási módjának rabszolgasága alól

A Messagero Chamberlain és Daladier nyilatkozatával foglalkozva, megállapítja, hogy Anglia siettetni akarja a tengelyhatalmak bekerítését, elhatározta, hogy egy és kétoldalu szövetségi és biztonsági hálózatot épít ki, amely a kollektív szövetségnél is veszélyesebb. Ezáltal Európában olyan zűrzavaros állapotot teremtenek, hogy bármilyen incidens is elegendő lesz a háború kibrokkantásához.

Olaszellenes arab tüntetések

Bevruth. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelenti: Szíria és Libanon nagyobb városokban olaszellenes tüntetések voltak. A tüntetésekre Olaszország albániai akciója adott okot. Damaszkuszban 30 ezer ember gyűlt össze a főmeccset előtt és a szónokok tiltakoztak az albániai olasz tevékenység miatt. Hasonlóképpen tüntetések zajlottak le Bevruthban és Elenben, ahol röpiratokat osztogattak, amelyekben az olasz áruk bojkottálására szólították fel a lakosságot.

Göring Rómába érkezett

Nápoly. (Rador.) Göring tábornagy ma délután fél 4 órakor megérkezett Nápolyba. Göring olaszországi látogatásával kapcsolatban az Angriff azt írja, hogy a német államférfi látogatásának és a Rómában lefolytatandó tárgyalásoknak igen nagy jelentősége van.

Rómából jelentik: Göring tábornagy este nyolc órakor Nápolyból jövet az olasz fővárosba érkezett, ahol Mussolinivel az élen az olasz kormány tagjai fogadták. A tábornagy fogadtatása igen szívélyes volt, ami megerősíti azt a feltevést, hogy ezek a tanácskozások újabb megnyilvánulást jelentenek a tengelyhatalmak közötti együttműködés tekintetében. Szombaton az olasz császár és király ebédet ad Göring tábornagy tiszteletére.

Szép fogak

NIVEA NIVEA
TOGPASZTA TOGPASZTA

való felszabadulás hozhatja meg az európai légkör megtisztulását, amiben Amerika nagy segítségére lehet az O-világnak, hiszen érdekei messze túl haladják a kontinens partjait. Békés államok — állapította meg az elnök — nem akarhatnak más országokat bekeríteni és békés népeket leigázni. Ami az erőszak politikáját illeti, Amerika az erőszakjal válaszol és nem retten vissza a gazdasági nyomás veszélyétől sem, aminek esetében az Egyesült-Államok még mindenben segítségére lesznek a többi amerikai országoknak. Kiemelte, hogy a pán-amerikai eszmét a béke akarata hatja át, ami pedig azt a tévhitet illeti, hogy az amerikai politika végtelenszerűen rohan a katasztrófa felé, ez nem helytálló, mert a gyűlölködés szellemét le lehet küzdeni és ehhez Amerika segítséget nyújt az O-Világnak.

Rablógyilkos merénylet dr. Schmidt János aradi főorvos édesanyja és testvérhuga ellen

Brassóból jelentik: A Brassó melletti Prezmár községből megdöbentő aradi vonatkozó gyilkosság híre érkezett:

Eddig még ismeretlen tettesek meggyilkolták dr. Schmidt János aradi főorvos idős édesanyját és testvérhugát.

A szörnyű eseményről telefonon értesítették dr. Schmidt Jánost, aki azonnal Prezmár községbe utazott. A szűkszavú telefonértesítés azonban nem számolt be arról, hogyan, milyen körülmények között történt a kettős gyilkosság, amelyet minden valószínűség szerint rablási szándékkal követtek el. Dr. Schmidt János felesége a pénteki nap folyamán ugyancsak Prezmárba utazott és a család tagjai teliesen tájékozottak a részleteket illetően. A családhoz érkezett előző telefonjelentés szerint a gyilkosság színhelyén még nem folytatták le a helyszíni vizsgálatot és a nyomzás is kezdeti stádiumában van, így csak azt a mélyen megdöbentő tényt lehet közölni, hogy

a közismert aradi orvos édesanyja és nővére rablógyilkosok áldozatává estek.

A késő éjszakai órákban az Aradi Közlöny szerkesztősége telefonon érdeklődött a kettős gyilkosság körülményei felől, azonban a brassói válasz csak megerősítette a tragikus esemény híreit, de nem tárta fel részletesen a körülményeket. A kettős rablógyilkosság a prezmári magányos házban folyt le, ahol az aradi orvos édesanyja és nővére a legnagyobb visszavonultságban éltek.

A rendőrség figyelmeztetése a lakóbejelentés új rendszeréről

Beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy törvény jelent meg, amely az összes háztulajdonosokat arra kötelezi, hogy épületeikről ugynevezett ingatlan-könyvet tartsanak fel. Az erre vonatkozó törvény a Monitorul Oficial évi 26.ik számában míg a végrehajtási utasítása ugyancsak a hivatalos lap 38.ik számában jelent meg és azt teljes részletességgel közölte az Aradi Közlöny. A végrehajtási utasítás szerint a törvény április 23.án lép életbe és intézkedéseit 30 napon belül kell végrehajtani. Az ingatlan-könyvet a háztulajdonosnak két példányban kell kitöltenie. Egyik nála marad, a másikat a rendőrségen őrzik meg. Az ingatlan-könyvet a dohánytőzsdékben lehet beszerezni, darabonként 40 leies árban, a csatolandó szükséges lapok darabonkénti ára pedig 3 lei. A rendőrség ezután is figyelmezteti az érdekelteket, hogy a nyomtatványokat idejében szerezzék be, töltsék ki és adják be a rendőrségen, annál is inkább, mert aki nem tesz meg eleget a törvény előírásának, szigorú büntetésben részesülnek. Tudomására hozza a rendőrség a háztulajdonosoknak azt is, hogy a kitöltésre vonatkozó mindennemű utasítások az ingatlan-könyv fedőlapján pontosan megtalálhatók.

„URANIA-PREMIERMOZGO” TEL.: 12-32
CHARLES BOYER „Tűzes éjszakák”
HEDY LAMARR (RIESLER), SIGRID GURIE. — 3, 5, 7, 15 és 20

Május 21. és 28. között választ új törvényhozást Magyarország

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar kormányelnök pénteken tanácskozási folytatott Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterrel és Vay Lászlóval, a kormánypárt elnökével. A tanácskozásokba később bevonták Darányi Kálmánt, a képviselőház elnökét is. Magyar kormánypárti körökben ezeket a tanácskozásokat a képviselőház közeli feloszlá-

tásának férével és a küszöbön álló új választásokkal hozzák összefüggésbe. Politikai körök arra számítanak, hogy a képviselőház feloszlátása Teleki miniszterelnök és Csáky külügyminiszter római és berlini útja után, de legkésőbb április 28-án megtörténik, míg az új választások megtartására május 21. és 28-ika között kerül a sor.

Korfu szigete 1923-ban már volt az olaszok birtokában

A sziget nagy stratégiai fontossága — Főként Korfu szigetét félti Anglia

Korfu szigete, ahol Klixes vándorolt, a mitológia korában — ma a diplomáciák és külügyminisztériumok érdeklődésének középpontjában áll. Egymásnak ellentmondó hírek keringenek. „Olasz csapatok szállottak partra Korfu szigetén”. „Az angol hajóhad Korfu elé érkezett”.

Miért olyan fontos ez a sziget?
Gazdasági szempontból?

Korfu sziklás sziget, 585 négyzetkilométer területen — mezőgazdasági termelése még 103 ezer öslakóját sem elégíti ki. Történelmi emlékei? Néhány rom és eltört Meduza-fő — még annvit sem jelent.

Mi okozta tehát az angolok e váratlanul erőlyes fellépését?

Bizonyára kizárólag Korfu stratégiai helyzete, mert Albánia elfoglalása után az angolok nem engedhetik meg, hogy az olaszok ezt a szigetet is megszállják és az Adriai tenger e kapuja is olasz kézre kerüljön.

Albánia és Görögország között Korfu szigete örként áll az otrantói csatorna bejáratánál, egyenlő rész lévén a görögöké és Achmed Zogu volt országáé.

Ez a találkozási pontja az olasz és a balkáni félszigetnek.

Az Olasz- és Görögország közötti tengeri közlekedési utak Korfuban kitünő megállóhelyet találhatnak. A sziget hasonlónevű kikötője — Görögor-

szág egyik legrégebbi kereskedelmi központja és fontosságban Görögország negyedik kikötője.

Ahol Jugoszlávia születési bizonyítványát aláírták

A szerbek, horvátok és szlovének egyesült királyságának alapjait Korfu szigetén rakták le, a három nép Korfura menekült vezetőinek 1917. évben kiadott közös nyilatkozatával.

Egy incidens 1923-ban

Korfu szigete — eltekintve a közénkortól, amikor Velence köztársaságáé volt — néhány napig állott olasz uralom alatt is. 1923-ban az olasz delegáció tagjait, akik az albán—görög határ megállapításán dolgoztak, Korfu szigetén banditák lemeszárolták. A görög hatóságok nem tudtak elégtételt szolgáltatni.

Egy szép napon Viktor Emanuel csapatai partraszálltak Korfuban s megtorlasképpen birtokba vették a szigetet.

Egvedül a sziget végén lévő erőd állott ellen és ezt nem is tudták bevenni.

A nagykövetek tanácsa azonnal közbelépett és kötelezte a görög kormányt kártérítés fizetésére. Az olasz csapatok újból elhagyták Korfut.

Most azonban — az angolok szerint — újra be akartak vonulni.

Newyorkban megalakult az első »anyósegylet«

Célja: Küzdelem az anyóviccek ellen

Elnöke: Két ideális anyós

Newyork. Nem tudom, észrevette-e a kedves olvasó, hogy egy idő óta nagyvonalú divatba jött a „tiltakozás”.

Egy szindarabban neveltséges formában szerepel egy köszörűs? A műköszörűsök tiszteltreméltó egyesülete összeül, hogy felemelje tiltakozó szavát. Egy filmben kellemetlen színben tüntetnek fel egy kínait, japánt, angolt, vagy egy franciát? Megmozdul az illetékes ország külügyi gépezete, hogy tiltakozzék. A juhásztorokat éri sérelem? A boxbajnokról mondja, vagy írja valaki, hogy részeges és szoknyavadász. Jön a tiltakozás.

Az amerikai anyósok úgy érezték, hogy ha már mindenkinek megvan a maga szervezete, amely alkalomadtán megvédehesse az illetékes foglalkozási ág, vagy nemzet becsületét, mégsem igazságos, hogy csak éppen a szegény anyósokat lehessen büntetlenül kifigurázni, vicclapokban, színpadon, moziban, vagy novellákban.

Elhatározták tehát, hogy cselekedni fognak. Egy hatalmas newyorki teremben összejött ötszáz anyós, hogy megalakítsa az első „Anyós-egyesületet”, melynek hivatása lesz, hogy küzdjön az izléstelen és divatjátmult anyós-viccek ellen.

Mindenekelőtt be kell bizonyítani a világnak, gondolták a buzgó amerikai anyósok, hogyha igaz is, hogy vannak a világban kellemetlen és rossz májú anyósok, az is igaz, hogy vannak olyanok is, akiket vejük, vagy menjük egyenesen angyaloknak tart.

Hogy tehát eredményesen küzdhessenek a meggyökeresedett tévedés ellen és megértessék a világgal, hogy nem minden anyós olyan, elhatározták, hogy mindenekelőtt megválasztják az „ideális anyóst”, aki egyben az új egyesület el-

nöknője lesz és így saját példájával bizonyíthatja, mennyire téved a tradíció.

Ötszáz valódi és hamisítatlan anyós feszeng, izgul, készülődik a hatalmas teremben a választásra. Vannak közöttük rosszkezdű anyósok is, vannak, akikről nem is hinné el az ember, hogy anyósok, már olyan kedves és mosolygós az arcuk, olyan fiatalos a külsejük. Vannak bokorugró szoknyájuk és vannak matrónaruhások. Vannak, akik elhozták magukkal az érdekelteket (vejük, vagy menyüket), vannak, akik egvedül, segédcapatok nélkül érkeztek a nagy mérkőzésre. (Tálán csak a megválasztásuk után fogják közölni a családdal, hogy micsoda igazgyönggyel áldotta meg őket a sors...)

Az emelvényen egy válogatott zsüri trónol. Az elnöke egy valódi amerikai bíró, aki főképpen válóperekben specialista. (Ő tehát ismeri az anyósokat.) Van aztán néhány mozsizinesznő, egy énekesnő, az „Angyalt vettem feleségül” amerikai változatának a főszereplőnője, van egy fiatal férj és egy „manager”.

Természetesen felmerül a kérdés, hogyan lehet megállapítani valakiről, hogy ideális anyós. Főképpen az érdekeltek (vők és menyek) beleszó-lása nélkül. Nagyön egyszerű. Meg kell kérdezni, kit és mit tart ideális anyósnak. És főképpen mi-ért tartja önmagát ilyen ideális anyósnak.

A pályázóknak egy kis dolgozatot kellett készíteni, amelyben felelnek a fenti kérdésekre, a válaszokat megoldva néhány olyan mondattal, amiből kiderül, hogy az anyóskérdésben igazi specialisták.

A beérkezett több ezer pályaműből (mert a résztvevők nem jöttek valamennyien) a zsüri először is huszonöt pályaművet választott ki, amelyeknek szerzői bekerülnek az elődöntőbe. Nagy-

izgalommal kászálódnak ki a széksorok közül és helyezkednek el a „majdnem ideális huszonöt anyós” számára fenntartott díszhelyeken. Természetesen a döntéssel nem ért mindenki egyet: és a hátsó sorokból felhangzó népmorajból ilyen mondatok bontakoznak ki: „Hm, Mrs. Brown, majdnem ideális anyós? Hallották volna a múlt héten veszekedni a vejével. Szegény ember. Bánatában már kivándorlási gondolatokkal foglalkozik”... vagy „Mrs. Barclay akar elnöknő lenni? Kérdezzék csak meg a menyétől, miért szökött a szüleihez haza”.

Dehát a népmoraj nem jut el az első sorokba (ha eljut is, mindenki tudja, hogy csakis az irigységből táplálkozik) és így a huszonöt kiválasztott többé-kevésbé ideális anyós zavartalanul élvezheti rövid pünkösdj királyságát. Hogy jól kiélvezhessék a dicsőséget, előbb a végleges ítélet kihirdetése előtt, egy kis vita következik.

Az újonnan megalakult Egyesület már is tanulmányt akarja adni energiájának és már a mai ülésen két határozati javaslatot fog tárgyalni.

Az egyik: „...mondassék ki, hogy tilos a jövőben minden olyan színpadi, kabaré, vagy rádiótréfa, amely tiszteltlenül és izléstelenül emlékezik meg az anyósok nemes fajtájáról”.

A második pedig: „...határozatba megy, hogy az anyós-egyesület a meggyökeresedett tévhit leküzdésére alakulván, amelynek értelmében az anyós egy kellemetlen teremtmény, közölni fogja minden fiatal házaspárral, hogy az igazi anyós a fiatal házaspár igazi barátja és elvárja, hogy ilyennek tekintsék. A fiatalok tehát a jövőben ilyenképpen kellően felvilágosítván, az anyós szeretetének jegyében kezdhettek meg házaseletüket...”

A hallgatóság lelkesen tapsolt. Egvéb felszó-lalások után, amelyek során minden kétséget kizáróan kiderült, hogy anyósaink igen jól értik a tréfát és nem akarják bekélyőbe szorítani teljesen a tréfacsinálók mesterségét, a végső határozat úgy szólt, hogy a jövőben csak a „tulságosan durva és izléstelen anyósviccek kerülendők”.

A zsüri végleges győztesnek Mrs. Schlesinger és Mrs. Mitchell nyilvánította. Nem tudom miért voltak ilyen jól felkészülve, de mindkettő magával hozta tanuját, Mrs. Schlesinger a menyét, Mrs. Mitchell a vejét. A nagy győzelmi mámorban viharosan tanusította mindkettő, hogy az ő speciális anyósa valóban földreszállt angyal..

A két anyós győztes írásából a következő öt parancsot derül ki:

1. Ne igyekezz a fiatalok háztartását a magad elvei szerint berendezni. Engedd, hogy az a maguk izlése szerint alakítsák ki.

2. Ne kritizáld egyiket se a másik előtt. Ha már belemész abba, hogy meghallgasd a panaszait, mindig a távollévőnek fogjad pártját és igyekezz megmagyarázni, hogy nem is olyan rossz, mint amilyennek látszik.

3. Légy pajtása és ne anyósa a gyerekeidnek. Ne tégy közöttük különbséget szeretetedben.

4. Minden körülmények között őrizd meg a humorodat.

5. Ha szükség van rád, légy mindig kéznél, de ne máskor. Hagyd őket egy kicsit magukra néha. Sőt hagyhatod gyakran is. Nem fognak félni nélküled. Ne képzeled, hogy nélkülözhetetlen vagy a boldogságukhoz.

A felolvasott győztes pályaművek ellen nem volt senkinek sem kifogása. A megválasztott két társelnök elfoglalta a számukra fenntartott díszhelyeket és megkezdte működését.

— Van-e valakinek valami indítványa, vagy kérdezni valója?

— Igen, felelt egy ellenzéki hang a hátsó sorból. Szeretném tudni, hogy miért van annyi sok anyós-vicc és miért nem csinálnak soha anyós-vicceket?

— Megmondom, felelte talpraesetten az egyik elnöknő. Anyósok sokan vagyunk. Nagyön sokan. Apósból sokkal kevesebb van. Nem bírják el a terhet..

Orkánszerű taps fogadta az elnöki enunciaciót. Az a néhány após, aki elmerészkedett erre az alakuló gyűlésre, „jobbik felének” szigorú pillantásai előtt, okosabbnak látta nem szembeállítani a tulerővel. És megválasztottak és lemaradtak egybeforrnak a diadalmas ünneplésben. A gyengébb nem magasabbrendű erőneveinek ékes megpecsételése után a két elnöknő, emelkedett hangulatban berekesztette a nevezetes történelmi gyűlést.

Aigner László

CORSO-MOZGO 3, 5, 7, 15, 9, 15

A francia filmgyártás remeke.

Sanghai lángokban

Inkijlnoff, Charles Vanel, Susy Prim. Paramount híradó

Vaida királyi tanácsos vezeti a Hitler kancellár születésnapjára utazó román küldöttséget

Bucurestiből jelentik: Jelentettük, hogy április 20-án ünneplik Hitler vezér és kancellár ötvenéves születésnapját, melyet a béke napjának szentel Németország. Az ünnepségen számos küldöttség jelenik meg, ezek között Romániából a következő vezető személyiségekből álló küldöttség utazik Berlinbe a német kormány meghívására:

Vaida-Voevod királyi tanácsos.
Teofil Sidorovici, az Országőr-szervezet parancsnoka.

Dombrowski tábornok, bucurestii főpolgármester.

Gheorghe Bratianu,
Savu, a Banca Nationala vezetőségéből,
Valcovici volt miniszter és a NUF főtitkára.

A román delegáció április 17. napján indul Németországba.

Gaiencu külügyminiszter április 16. napján kezdi meg európai útját, berlini megszakítással.

Sauerwein Macseknél, a horvátok vezéréknél

A horvátok nem gondolnak függetlenségre, de ragaszkodnak az autonómiához

A horvát-szerb kérdés még Európa mai feszült külpolitikai légkörében is meglehetősen előtérben áll az érdeklődésnek. Kibékülnek-e teljesen és őszintén a horvátok a szerbekkel, ezen a problémán igen sok mulik Európa déli felén.

Sauerwein, az ismert francia újságíró időszériának tartotta, hogy Zágrábban felkeresse a horvát autonomisták vezérét, Macseket és vele a horvát-szerb helyzet mai állásáról beszélgetést folytasson.

Leírja Sauerwein, mennyre napról-napra nő nemcsak a horvátok, hanem a szerbek körében is Macsek népszerűsége. Ennek illusztrálására említi fel például a francia újságírók, hogy a kis apró, rövidlábú Macsek, aki annyira az egyszerűség híve, hogy például puha ingén még nyakkendő sem szeret viselni, nemrégiben, mint volt háborús tartalékos tiszt, kénytelen volt híve körében fehér lovon ülve megjelenni. Sauerwein dolgozószobájában fogadta Macseket és az is jellemző a horvát autonomisták vezérére, hogy dolgozószobájának egyetlen ékessége Radies életnagyságu képe, aki tudvalevőleg Macsek előtt volt a horvátok vezére és akit 1928-ban gyilkoltak meg.

Az újságíró előtt tett nyilatkozatát Macsek azzal kezdte, hogy Jugoszláviában ugyan keveset változtak az utóbbi tíz évben a körülmények, de elismeri, hogy a horvát politikai mozgalmaknak ma sokkal nagyobb hatóereje van Belgrádra, mint volt ezelőtt.

A horvátok társadalmi vonatkozásai

Macsek kijelentette, hogy a horvátok feltétlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy nemzeti létüket autonómia formájában fejthessék ki a jugoszláv államkereten belül és pedig úgy, hogy a jugoszláv államhoz való tartozásuk ne legyen a horvát hagyományok temetője.

— A szeparáció, vagy a teljes függetlenség, — hangoztatta Macsek, — olyan szélsőségesnek tekintendő megoldások volnának, a melyről álmodni sem szabad mindaddig, ameddig összes más irányu kísérleteink csődöt nem mondanak.

Macsek a horvátok életének néhány év óta bekövetkezett megkönnyebbülését annak a megegyezésnek tulajdonítja, amit a horvátok 1937-ben kötöttek a szerb ellenzéki pártokkal, miután a diktatorikus választások a szerbeknek sem voltak invére, — hiszen megtörtént, a speciális jugoszláv választórendszer alapján, hogy négy vagy tizennégy szavazattal olyan képviselők kerültek a parlamentbe, akiknek ellenfelei kilencezer és hatezeröttszáz szavazattal buktak el.

Hogy a szerbek ma már mennyire nem tekintik vörös posztónak a horvát autonómista mozgalmat, annak igazolására Macsek többek között 1938. augusztusában történt belgrádi látogatását hozta fel. — ahol ugymond, — bár maga Macsek csak két-három ezer emberre számított pályaudvari fogadtatásán, ott legalább százezer ember várta érkezését, akik között igen sok volt a szerb.

Megérkezett az aradi városházára is az állampolgársági névsorból kimaradtak helyzetének rendezését célzó rendelet

Milyen iratokat kell az érdekelteknek benyújtani

Aradváros vezetőségéhez átirat érkezett a belügyminisztérium közigazgatási vezérigazgatóságától azon intézkedésekről, amelyeket az egész ország területén végrehajtanak az állampolgári névsorból kimaradtak helyzetének tisztázására, amint erről már részletesen beszámolt kolozsvári vonatkozásban az Aradi Közlöny.

Az átirat kivonatos szövege a következő:

„Mivel a belügyminisztériumhoz naponta számos kérelem érkezik az állampolgári névsorba való felvétel és a román állampolgárság elismerésének érdekében, olyan polgárok részéről, akik *jogosultak a román állampolgárságra és az egész ország területén nagy számban kimaradtak a nyilvántartásokból*, van szerencsénk felkérni Önöket, intézkedjenek, hogy az összes ilyen elbírálás alá eső lakosok tudomására juttassák: a belügyminisztérium nem véleményezhet ilyen természetű kérelmeket, mert számtalan ebben a vonatkozásban kiírt időpont járt már le, amivel megszűnt a kedvező elintézés lehetősége.

Annak érdekében, hogy mégis eleget te-

gyünk ezeknek a kérelmeknek, a Hivatalos Közlöny 1939. évi 17-ik számában megjelent és a román állampolgárság elnyeréséről, valamint elvesztéséről intézkedő törvény értelmében a követendő eljárást a következőkben jelöljük meg: *Az érdekeltek a jövőben forduljanak közvetlenül a naturalizálás és állampolgári jog elismerését megállapító bizottság elnökéhez, amely bizottság az igazságügyminisztérium mellett működik.*

Azok, akik román faji származásuk, román állampolgári minőségük elismerését kérik, kérelmükhöz csatolják irataikat és egy kilenc leiel felbélyegzett ívet. A más faji származásuk, naturalizálásukat kell kérjék, még pedig 660 leiel felbélyegzett bélyeges íven (coala timbrata) amihez 100 lei igazságügyi és 2 lei repülőbéllyeg járul. Ezzel kapcsolatosan felhívjuk az érdekelteket lakosság figyelmét arra, hogy az említett új törvény 28-ik szakaszában említett iratokon kívül a következő okmányok melléklése is szükséges: 1. Születési bizonyítvány másolata, 2. A szülők házasságáról szóló anyakönyvi kivonat, ha pedig a kér-

vényező természetes gyermek úgy az édesanya születési bizonyítványa mellékelendő. 3. Erkölcsei bizonyítvány, amelyet városi lakosok számára a városvezetőség, egyébként pedig a csendőriparás vezetője állít ki. 4. A bünyügv nyilvántartó (casier Judiciar) bizonyítványa, annak igazolására, hogy nem szenvedett büntető ítéletet. 5. Hiteles nyilatkozat, amelyben bejelentik, hogy minden idegen alattvaló vonatkozásról lemond és román állampolgárságát kívánja elismertetni. 6. Ha a kérvényező a csatolt területen lakik, igazolnia kell, hogy az egyesülés időpontjában illetőséggel bír a Romániához csatolt területek valamelyikén és akaratától teljesen független ok miatt nem zették be az állampolgársági nyilvántartásba, valamint azt, hogy nem optált idegen állampolgárságot. 7. A születési hely előjáróságának, vagy egyházi hatóságának igazolása — adott esetben — hogy a kérvényező valóban román faji származású.

Egyben kériük Önöket, hogy az idegen alattvalóknak, akik utlevéllel tartózkodnak az országban már hosszabb ideje, juttassák tudomására, hogy amennyiben kérték a naturalizálást, az idegen állampolgárságról való lemondás nyilatkozatát csak a bizottság kérésére kell benyújtaniok, miután megállapították, hogy a kérvényező eleget tesz az összes törvényes követelményeknek abból a szempontból, hogy számára megadható az állampolgárság, mert így akariák elkerülni, hogy a kérvényező esetleg minden állampolgárság nélkül maradjon, mint az néhány esetben megtörtént.

Minden érdekeltnak figyelmébe kell ajánlani, hogy a naturalizálási kérelem, annak végleges elintézéséig, a törvény 25—27. szakasz értelmében semmiben sem változtatja meg a naturalizálást kérő idegen helyzetét.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál a város közigazgatási ügyosztálya.

A levegőbe repült

a Zeppelin-művek egyik raktárepülete

Az egyik Zeppelin felszállása előtt történt a robbanás

Friedrichshafen. A Zeppelin-művek anyagraktárepületében borzalmas robbanás történt tegnap délután, közvetlenül egy Zeppelin léghajó felszállása előtt. A start perceiben következett be az explosió, amely a raktárepületet a levegőbe röpítette. A Zeppelin léghajó a szerencsétlenség ellenére a magasba emelkedett és elindult Hamburg felé. Ugy tudják, hogy a robbanást az a körülmény idézte elő, hogy a Zeppelin léghajóvalat képtelen megfelelő gázt kapni és jelenleg oly gázzal kísérletezik, mely nem tekinthető veszélytelennek, ahogyan azt a bekövetkezett eset bizonyítja. A robbanásról a léghajótársaság nem adott ki jelentést és így nem tudni, hogy a robbanás követelt-e halálos áldozatokat is?

Minden vállalat köteles képviseltetni magát a temesvári légvédelmi tanfolyamon

Megírta az Aradi Közlöny, hogy április 23-án légvédelmi tájékoztató kurzust tartanak a területi légvédelmi törvény nyolcadik szakaszának végrehajtására. Ezzel a hírrel kapcsolatosan a város légoltalmi hivatalától nyert felvilágosítások alapján a következőket közölhetjük:

Az előadásra való részvétel minden vállalat számára kötelező. Részvénytársaságoknál az igazgató-tanács valamennyi tagja és az ügyvezető igazgató köteles megjelenni, egyéb vállalatoknál pedig az ügyvezető tisztviselő. Tekintette arra, hogy a törvény értelmében minden vállalat köteles légvédelmi intézkedéseket tenni és gondoskodni arról, hogy üzemében a légvédelmi munkálatokat irányító közegek működjenek, már pedig ilyen tevékenységet csak az fejthet ki, aki az április 23-iki temesvári tanfolyamon részt vesz, minden vállalat saját érdekét óvja, amikor gondoskodik arról, hogy az erre kötelezett személyek megjelenjenek Temesváron. Az előadásról, mely egy napot vesz igénybe, további részletes tájékoztatást közöl az Aradi Közlöny, amint erre vonatkozóan újabb utasítások érkeznek Aradra.

HIREK

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félév 420 „ || Egy hónapra 70 „

Ákik

a jövőjüket biztosítják...

A londoni „Financial News” című angol közgazdasági lap, mint rendkívüli érdekességet közli az alábbi cikket:

...Lausanneban különös biztosítótársaság létesült. A biztosítóintézetnek az a feladata, hogy gazdag ügyfeleinek élethosszigan gondoskodik az ellátásukról. Ez az ellátás természetesen olyan, ami minden tekintetben kielégíti a gazdag emberek szeszélyeit.

A biztosító szakmában megszoktuk, hogy eddig rendszerint a személyi biztosítás, mondjuk halál ellen, vagy sérülés és személyi biztonság megvétele ellen történt. Ez az első eset most, hogy egyesek olyan biztosítást kötnek, hogy ezzel, minden eshetőséggel szemben gondtalanul élhessenek az emberi kor legvégső határáig. A gazdag emberek többsége úgy gondolkozik, hogy jöhet egy háború, jöhet egy általános fel fordulás és akkor vagyonuk, házuk, földjük és más ingóságok, vagy értékük elvesz. Kell tehát a gazdag embernek is a jövőre gondolnia.

Jellemző, hogy a lausannei biztosító intézetnek máris rengeteg ügyfele van, közöttük neves angol nemcsaládok sarjai. Elképzelhetetlenül magas díjtétellel befizetése ellenében a biztosító intézet vállalja, hogy minden körülmények között ügyfelét élete végéig a legjobbosabb ellátásban részesíti s az ügyfélnek még csak a kisluját sem kell megmozdítani, hogy jól élhesse. Az ügyfelek nevét és foglalkozását titokban tartja a biztosító intézet. Nemcsak Svájcban élhetnek az ügyfelek, hanem ha akar Florenzben is élhet vagy Nápolyban. A gazdag ügyfél csak élni köteles, minden másról, ami ehhez az élethez szükséges a biztosító társaság gondoskodik. A biztosító intézetnek jelenleg 100 ezer font sterling az alapitokéja, amely azonban az újabb jegyzések révén napról-napra emelkedik. Az igazságban neves svájci bankdirektorok és szállodások foglalnak helyet. A társaság garantálja a kellemes életet. De mi történik akkor, ha egyszer majd a biztosító társasággal történik valami baj?

ZURICHI TÖZSDEZARLAT: Páris 11.81, London 20.87 és egynegyed, Newyork 446, Brüsszel 75, Milánó 23.45, Amszterdam 236.70, Berlin 178.70, Szófia 504, Varsó 84, Belgrád 10.00, București 3.30.

— Nagyköveti rangra emelték a bucaresti-i francia meghatalmazott minisztert. Párisból jelentik: Lebrun köztársasági elnök elnöke alatt Párisban minisztertanács volt, melyen Bonnet külügyminiszter számolt be Franciaországnak a válság alatti diplomáciai tevékenységéről, mely Nagybritanniával állandó együttműködésben folyt. A kormány elhatározta, hogy a román és a brazil kormány hozzájárulását kéri új bucaresti-i és rio de janeiro francia nagykövét kinevezéséhez. A Havas-ügyvétség azt jelenti, hogy a szerdai minisztertanács elhatározta, hogy Thierry romántai francia meghatalmazott minisztert nagyköveti rangra emelik.

— Az Interparlamentáris unió és a nemzetközi konfliktusok megoldása. Nizzából jelentik: Az interparlamentáris unió politikai és jogi albizottsága ma ült össze Makovszki elnöke alatt, hogy megvizsgálja a nemzetközi konfliktusok megoldási lehetőségeit. Makovszki elnök után Gratz magyar kiküldött emelkedett szólásra, majd sorban Stry norvég, Bongaarts holland, Pezet francia következtek.

— Blaga Tiberiu dr. az aradi vágóhid új igazgatója. Bica Miron, az aradi vágóhid eddigi igazgatóját áthelyezték Temesvárra ahol az ottani vágóhid igazgatóját bízták rá. Az ilyen módon megválasztott aradi vágóhid igazgatói állást úgy töltötték be, hogy előléptették Blaga Tiberiu aligazgatót, aki a jövőben mint a vágóhid igazgatója működik. Blaga Tiberiu állatorvost széles körökben ismerik Aradon, ahol közbeszélésnek örvend.

— Titkos jelek a teitúrók. Kolhórster tanárnak közönséges távirógepen sikerült sugarakat felfogni, melyeknek eredete eddig ismeretlen. A világról titkos erők vannak, néha erősebbek az írások, sokszor halványabbak, aszerint, hogy milyen erős sugaraktól származnak. Kolhórster szerint ezzel a kísérlettel talán sikerül a kozmikus sugárzás ritmusát megállapítani és azzal ezeknek a láthatatlan jelenségeknek természetét és ideszámarmazását meg tudni.

— Öt embert halálra zuzott egy sziklatömb. Nagyenyverről jelentik: Nagyenyver közelében egy Kecskés nevű ember több társával házépítéshez szükséges terméskövet gyűjtött. Egy sziklatömb rájuk zuhant és öt ember szörnnyethalt.

— Norvégia fegyverkezik... Osloból jelentik: A kormány elhatározta, hogy felhatalmazást kér 20 millió korona értékű rendkívüli hitelt kibocsátására, amelyet nemzetvédelmi célokra fordítanak.

— Munkában az arab terrorizmus. Londonból jelentik: Egy Ahmeból (Transjordánia) érkező távirat szerint az arabok ismét átfúrták a petrolvezetékét. A merénylet Irakban történt és a petrolvezeték felgyújtották. Egy angol katonai különítmény szétszórta az arabokat, a megrongált csöveket pedig néhány óra alatt megjavították.

— Furcsát kérdezett öt napl hánykolódás után egy halótörött. John Sullivan dublini lakos, hejőtrött, öt napig hánykolódott kis csónakjában az ír tengeren. Amikor kimentették, első kérdése ez volt: „Melyik ló nyerte meg a Grand Nationalt?”

— A magyar hadsereg embervesztése a Ruthénföld elfoglalása alkalmával. Budapestről jelentik: Illétkes helyen nyert tájékoztatások szerint a magyar hadsereget a ruszin területek megszállásával a következő veszteségek érték: 72 halott, 163 sebesült, 3 elűnt és 2 fogdába esett.

— Családi viszály csalánkiütést okoz! A British Medical Journal írja: A legújabb klinikai megfigyelések megállapították, hogy a csalánkiütés legmáskasabb és legkínzóbb eseteit gyakran családi rivódások okozzák. Az összhang helyreállítása a családi életben a legtöbb esetben a baj megszűnéséhez vezetett.

— Az arad-hegyvillaj villamos társaság közli, hogy villamosjáratai menetrendszerű pontossággal közlekednek.

— Merénylettervek miatt letartóztatták az ifjú egyiptomi szövetség hat tagját. Kairóból jelentik: Az egyiptomi rendőrség letartóztatta az ifjú egyiptomi szövetség hat tagját. Az ellenük a vád, hogy az egyiptomi belügyminiszter ellen merényletet terveztek. A letartóztatottak lakásán házkutatást tartottak és ennek során fegyvereket és robbanóanyagokat találtak.

— Körkérdés a férfiakról. Egy amerikai lap megkérdezett néhány hírességet, nőket és férfiakat, melyik az a kor, amelyben a férfi a legjobban megközelíti a női eszményt és mikor lépi át a férfi azt a küszöböt, amikor már öregnek számít. A sok szellemes és ötletes válasz közül a lap a következőket találta a legjellemzőbbnek: A férfi addig fiatal, amíg egy nő boldoggá vagy boldogtalaná tudja tenni. A tulajdonképeni férfikorba akkor lép át, amikor a nő még boldoggá tudja tenni, de egy reménytelen szerelem már nem teszi boldogtalaná. Az öregség küszöbére akkor ér a férfi, amikor a nő már sem boldoggá, se boldogtalaná nem tudja tenni.

— Az Aradi Chebra Kadise folyó hó 16-ra, vasárnapra kitűzött választása elmarad és később, hírlapilag közlendő időpontra tűzetik ki.

— Házasság. Kondorossy Kálmán és Schmelko Lujza f. hó 16-án este fél 8 órakor tartják esküvőjüket az aradi Minorita templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

FLORA JÉG-GYÁR ÜZEMBEN

volt REUSZ TELEFON: 11-41
RENDELÉSEK: Btv. Reg. Ferdinand 83

— Heti 350 ezer lejt keres Deanna Durbin. Newyorkból jelentik: A hollywoodi filmvilág egyik legújabb magas fizetésű csillaga Deanna Durbin, a tizenhatéves énekes filmszínésznő, a washingtoni adófelügyelőség kimutatása szerint heti 350 ezer lejt jövedelem után fizet kereseti adót.

Tengerész szerelmet vall

Kéő szöveg nélkül.

— Egyedülálló katonai táblenem. Ritka évfordulót ünnepel a legidősebb bajor katonatiszt. Bombhard nyugalmazott tüzérségi tábornok, aki jelenleg 93 éves és most 80 éve, hogy mekezdte katonai pályafutását. Résztvevett az 1866-os és 1870-71-es hádjáratokban, ott volt, amikor Versaillesben kikiáltották a császárságot. 1901-ben vonult nyugalmába, azóta a Chiemsee partján lévő birtokán él. Itt látogatta meg 1935-ben Hitler kancellár az öreg katonát, akit most táviratban üdvözölt ritka jubileumán.

— Három nappal a tárgyalás előtt kell headni a tábla és semmitőszéki felfolyamodások indokolását! Valkai József, kolozsvári lakost az elmúlt évben egyévi fogházra ítélte a törvényszék s az ítéletet a tábla is helybenhagyta. Valkai megfellebbezte az ítéletet és a fellebbezés indokolását terjedelmes emlékiratban fejtette ki, amelyet aianlott levélben juttatott el a Semmitőszékhez. Az emlékirat azonban nem érkezett meg idejében s a Semmitőszék kénytelen volt a tárgyalást elhalasztani. A napokban megtartott újabb tárgyaláson az ügyész a felfolyamodás elutasítását kérte azzal az indoklással, hogy a bűnvádi perrendtartás rendelkezései szerint a felfolyamodások indokolását a tárgyalás kitűzése előtt legalább három nappal be kell terjeszteni s ezt Valkai József elmulasztotta. A Semmitőszék elfogadta az indokolást és a felfolyamodást elutasította.

— Negyvenhét késszurással meggyilkolta sétátársnőjét egy bukovinai fiatalember. Cernăuțiól jelentik: Borzalmas büntény történt a bukovinai Cernaucza közelében, Ion Petrachiu, huszonhétéves fiatalember sőtálni indult Zoica Androni tizenhétéves leánnyal. Seta közben valami felett nézeteltérés fejlődött ki a fiatalok között, mire a legény előrántotta kését, és állati dühvel össze-vissza szurkálta a leányt. A szerencsétlen teremtés megszállhatatlan sebből vérezve, holtan esett össze. A legényt letartóztatták. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a leány testén összesen negyvenhét szurás nyoma látható. Orvosi vélemény szerint Ion Petrachiu nem beszámítható.

— A SPANYOL POLGÁRHÁBORU SZOMORU MÉRLEGE. Madridból jelentik: A spanyol polgárháboru halottainak számát, mindkét oldalon 1.200.000 főre becsülik. Ezek közül 450.000 katonára és 750.000 a polgári lakosság közül való. Ebből a veszteségből a nemzetekre csupán 130.000 halott jut. A köztársaságiak oldalán azért volt sokkal nagyobb a halottak száma, mert a nemzetiek erős légi fegyverekkel rendelkeztek.

— Halálozás. Polcz József, a Széchényi gözmalom, majd a Neuman Testvérek cég volt pénztárnoka, életének 71-ik évében elhunyt. Temetése szombaton, f. hó 15-én délután 5 órakor lesz az „Eternitate” (felső) temető halottascsarnokából.

— Rendőrségi hír. Lucia Olariu, Sincuf-ueca 11. szám alatti lakosnő bejelentette a rendőrségen, hogy meglopják ismeretlen tettesek ugyanis behatoltak mosókonyhájába és onnan 10 ezer lei értékű fehérneműt vittek el. A tettesek kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás.

— Ki a legelegánsabban öltözködő angol férfi. Anetia a férfidivat és elegancia terén is meg akarja tartani az első helyet. Az angol szabók szövetsége mozgalom indított, hogy választékosabb öltözködésre serkentsék a férfiakat. Most pedig hitelesen meg akarják állapítani, ki a legelegánsabban öltözködő férfi a szigetországban. 16 ideje gazdálán már ez a cím, amelyet a szabómesterek céhe adományoz időről az arra legérdemesebbnek. Elegáns és kifáló angol férfiaknak nagy pártja van már Angliában és erőteliesebben megindult a harc a közvéleményben a londoni mesterszabók pálmájáért. Sok híve van Anthony Edennek, a volt angol külügyminiszternek, aki a férfiu elegancia mintaképének számít. De sokan szavaznak egy divatos színészre, Rex Harrisonra is. Harrisont csak legutóbb fedezték fel a szakértő szabók, hogy milyen izléssel és öltetességgel készíteti ruháit. Edenről szakkörökben szintén teljes elismeréssel emlékeznek meg: a legkorrektebben öltözködik, valóságos iskolát csinált, hogyan kell hivatalos és ünnepi alkalmakkor a helynek és méltóságnak megfelelő tekintélyt külsőben is kifejezésre juttatni. A kenti herceg sok angol férfiuak ideálja az öltözködésben. Őt bizonyos könyvedség jellemzi, szereti a szabad formákat és szívesen szakít a megszokott sablonokkal. A sportruha stílusát Sir John Buchanan-Indine, a híres istálló tulajdonos szabja meg. Szóval, dacára a szabómesterek feljajdulásának, vannak még férfiak Angliában, akik szeretik az elegáns, jól szabott ruhát. Ami, ha meggondoljuk, alapjában véve nem is azokon múlik, akik viselik, hanem az — ügyes, hozzáértő szabómestereken.

— Temesvári születésű bécsi lakos holttestét fogták ki Magyarországon a Dunából. Budapestről jelentik: Csölötő község határában egy férfi holttestét fogták ki a Dunából. A zsebében talált iratokból megállapították, hogy Schwarz Dezsővel azonos, aki 1918-ban Temesváron született és legutóbb bécsi lakos volt.

— Societatea pensionarilor publici si particulari din Arad, Str. A. Mocioni No. 12. — A Köz- és Magánalkalmazottak nyugdíjgyűlése értesíti tagjait, hogy a f. hó 15-ére, szombatra hirdetett választmányi ülését nem tartja meg. Az elnökség.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTARAK:
FÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piața Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

Mi történt Albániában?

Irtta: Dr. Tápai Szabó László

Ulysses Granth-Smith, az Egyesült-Államok budapesti „megbizottja”, miután 1921-ben, vagy 1922-ben aláírta Bánffy Miklós grófnál a magyar-amerikai békeszerződést, igen vegyes érzelmekkel vette tudomásul, hogy budapesti szolgálatának elismerésül követé nevezték ki Albániába.

Kérdésemre, hogy hogyan éri magát az albán fővárosban, azt felelte, hogy a szolgálat érdekében mindent ki lehet bírni, csak azt az egyet nem, hogy az egész országban egyetlenegy fürdőkád sincs. Mivel távozásakor a szokásos dedikált arcképen kívül rá nézve igen fontos könyveket is adott a követ ur, „indítatva éreztem magamat” arra, hogy az ő címére én küldjem Albániába az első fürdőkádat.

Ebből egy kis fantáziával el lehet képzelni, hogy még tizenöt évvel ezelőtt is a civilizációnak milyen fokán állhatott Albánia? Nagyon hegyes ország, az igaz; de állattenyésztésre kiválóan alkalmas és a földművelés más ágait is fel lehetne virágoztatni.

1925. szeptember havában Ahmed Zogu ezredes lett az albán köztársaság elnöke, aki három évvel később, 1928. szeptemberében a királysággá átalakult Albánia első királya lett, Zog néven.

El kell ismerni, hogy ettől kezdve igen gyorsan fejlődött Albánia, Albániának már van magánjogi törvénykönyve, mely francia, olasz és svájci forrásokból készült, Zog, noha mohamedán, mert szakítani a török-arab jogrendszerrel és merete arra is kötelezni az albánokat, hogy valamennyien család névet is viseljenek.

A mult pénteki és szombati események Zog királyságának véget vetettek, mert Albániát az olaszok tartották életben.

Az olaszoknak elengedhetetlenül szükséges Albánia, egyrészt földrajzi helyzete, másrészt a petróleuma miatt.

Az Adria Albánia és Otranto között csak 70 kilométer széles. A mai hadi technika mellett egy ilyen keskeny szoros már az egyik part birtokában is el lehet zárni, — de az olaszoknak keleten is van támaszpontjuk: a világháború óta az albán Valona előtt Saseno sziget az olaszok birtokában van. Teljesen biztos azonban az Adria déli bejáratának elzárása, ha Albánia két jelentékeny kikötőjében, Durazzóban és Valonában is az olaszok az urak.

Hogy Albániában van petróleum, azt már tizenkilenc év óta tudják a szakemberek; és hogy Amerika követséget szervezett Albániában, annak főként a Standard Oil Company volt az oka, amely pályázott az albán petróleumra, éppen úgy, mint az Anglo-Iranian, melynek akkor még Anglo-Persian volt a neve. A geológusok szeretnek nagy számokban beszélni; az albánok hamar elhitték, hogy sok petróleumjuk lesz. A nagy amerikai és angol vállalat azonban bizalmatlan volt és visszavonult az üzletről, amely a Société Française Industrielle et Commerciale du Pétrole részére kiadott jelentéktelen koncesszió kivételével, végül is az olaszok ölébe hullott.

Az albán petróleumkincs kiaknázására alakult az AIPA (Azienda Italiana Petroli Albania), melynek minden részvénye az olasz államkincstárnak Valona mögött mintegy hetven kilométernyire van Devoli, az albán petróleumműve, ahol az olaszok eddig kétszázegynéhány lyukat furtak, összesen mintegy százötvenezer méter mélységben. A munkások számára egész város építettek itt az olaszok, kórházzal, iskolával, templommal, posta- és távíróhivattal. A nyersolajat csövön vezetik a tengerpartig; a tanakhiók kikötője, Crionero, Valonától hat kilométerre van délre. A csővezeték hossza hetvennégy kilométer.

Tavaly nyolcvanezer tonna nyersolajat termeltek Albániában, miután Olaszország évi nyersolajszükséglete körülbelül egymillió tonna, szó sem lehet róla, hogy Olaszország szükségleteit Albánia fedezni tudja. Háború esetén azonban igen nagy jelentősége lesz annak, hogy az olaszoknak legalább nyolcvanezer tonna „készen van”. Bariban most épül a nagy állami petróleum finomító, amelyet évi kétszázezer tonna feldolgozására rendeznek be. Az AIPA beruházásai Albániában közel járnak a kétszázmillió lírához; egy tonna nyersolajra százhusz líra beruházási költség esik.

De az olaszok a petróleum-koncessziót nem kapták meg ingyen. Mikor az olaszok megkötötték Zoggal 1926-ban a „kölsönös támogatási és együttműködési szerződést”, egyidejűleg megalkotották a SVEA (Svilappo Economico Albania — „Albánia Gazdasági Fejlesztése”) részvénytársaságot, amely tíz év alatt ötvenhatmillió aranyfrankot adott Albániának; ebből harminchárom

millió aranyfrankot autóutak építésére fordítottak, amelyeknek hossza ma már ezernévszáz kilométer. Minél több volt a jó út, annál jobban fellendült az ország mezőgazdasága. Az olasz áruforgalom értékstatisztikájában Albániával kapcsolatban a petróleum csak harmadik helyen áll — megelőzi a gyapjú és a nyersbőr. Ezeket kivül az olaszok sok bitument, tojást és olajbogyót vásárolnak az albánoktól.

Az olaszok hatvankétmillió aranyfrankot kölcsön adtak Albániának, negyvenévi visszafizetésre, 7.7 százalékos kamattal. Azonban még se a kamatfizetés, se a tőketörlesztés nem kezdődött meg.

Az Albán Nemzeti Bankot egy olasz konzorcium csinálta meg a Credito Italiano vezetése alatt, tizenkét és félmillió aranyfrank alaptőkével.

Hogyan halt meg elhagyatva egy kórházban Kuba volt diktátora?

Egy merész politikai diktátor története

Newyork. Néhány héttel ezelőtt a floridai Miami egyik kórházában mindenkitől elhagyatva meghalt egy délamerikai állampolgár, Gerardo Machado tábornok, akinek döntő szerepe volt Kuba délamerikai állam utóbbi éveinek történetében. Machado tábornok karrierje és bukása egy merész politikai karrier érdekes története.

Ut a diktatársáig

Machado tábornok hazája forradalmi mozgalmában való részvétellel kezdte mozgalmos pályafutását. Vezető szerepet játszott azokban a forradalmi mozgalmakban, amelyek Kubát felszabadították a spanyol fennhatóság alól. Kuba önálló köztársasággá alakult és Machado tábornok az új köztársaság hadseregének főparancsnoka lett.

Később a politikai mozgalmakban játszott szerepet és liberális elveket hangoztatott. Belügyminiszter lett és erős liberális pártot szervezett. 1925-ben a köztársaság elnökévé választották. Programja az egész országban osztatlan népszerűséget szerzett számára. Az új elnök, akit a haladó szellemű pártok választottak meg, céljával tüzte ki, hogy megtisztítja országát a korrupciótól, az összeesküvőkötől és radikális szociális és gazdasági reformokat hajtat végre.

Első elnöki megbízatása három évre szólt. 1928-ban újból megválasztották hat évre elnöknek, de ekkor már népszerűsége nagy mértékben lecsökkent. Ellenteljei azzal vádolták, hogy megsértette az alkotmányt és erőszakos rendszabályokat alkalmaz uralma biztosítására.

Machado tábornokot az egyre növekvő népszerűtlenség tovább vitte a diktatura útjára. A diktatorikus kormányzat gazdasági válság köve te és egymást érték a sztráikok, valamint a forradalmi megmozdulások. Machado radikális eszközökkel igyekezett letörni az ellenséges közhangulatot és a helyzet egyre kritikussabbá vált. Politikai ellenfeleit akik mozgalmat szerveztek megbuktatására, agyonlövötte, a sajtószabadságot megszüntette és nemcsak az egyetemeken, hanem a középiskolákban is szűret rendelt el, miután az ifjúság állandó tüntetéseket rendezett ellene.

Statáriumot léptetett életbe és kegyetlen szigorral fojtotta el az elégedetlenséget. Elkeseredet, ellenfelei több mérvénletet kíséreltek meg ellene, de sikertelenül. Machado elnök radikális eszközökkel védekezett a politikai merénylék ellen. Főnöki palotáját valószínűleg erődde alakította át palotává megbízható őrsége állandó harci készültségben állott és Machado megerősített palotájából intézte országát ügyeit. Az erődde átalakított palotát alig hagyta el és amikor mégis eltávozott a palotából, páncélos autón hajtott ki és erős fegyveres őrség kísérte.

Nines menekülés

1933. nyarán az elnyomás már annyira fokozódott Kubában, hogy az Egyesült-Államok is beavatkoztak és igyekeztek rávenni Machado elnököt a radikális kormányzati eszközökkel való szakításra. Machado azonban visszautasította a külső beavatkozást és folytatta a harcot népével. A drákót intézkedések sem tudták elnyomni a kitöréssel fenyegető tömeghangulatot. Machado elnök kezéből kicsuszott a végrehajtó hatalom is, mert a hadsereg is ellene fordult. 1933. augusztusában a hadsereg vezetői közölték vele, hogy ha nem hagyja el az elnöki palotát, a katonaság nyílt akcióba kezd és megsemmisíti a palotát. Machado elnök látta, hogy uralma összeomlott és menekülésre szánta el magát.

Ekkor már egész fővárosa, Havana forrongott és a diktátor versenyt futott a halállal, amikor a repülőterre hajtatott. Csak néhány percel a forradalmárok előtt érkezett a repülőterre és még sikerült elmenekülnie.

Machado Nyugat-Indiába menekült és az ottani hatóságokat csakhamar elérte az új kubai kormány megkeresése, amely gyilkosságok és sikkasztás büntette miatt kérte a volt diktátor lejáróztatását és kiadatását. Az új kormány vádia szerint Machado elnök územhat politikai ellenfelét agyonlövötte és tizenhatmillió fontot az állam vagyonából elkicskaszott.

A külföldi hatóságok azonban nem adták ki a volt elnököt, aki azóta megfordult Kanadában, Németországban, Franciaországban és az Egyesült-Államokban. Mindenüvé követte a kubai kormány körözése és bár

vel, A pénzforgalom tizenegymillió, az arany- és devizafedezet huszonkétmillió, az albán bankjegyz fedezete tehát kétszázötvenszázalékos.

De hármennyit áldoztak is az olaszok Albániára, 1932. és 1935. között igen sok volt a surlódás a két ország között. 1936-ban azután új szerződést kötöttek, amelynek folyományaként az olaszok évi tizmillió aranyfrankot adnak Albániának. A most kitört bonyodalom előzményeiről a világ nem sokat tudott. Az olaszok azonban bizonyosan tudták, hogy Zog Albániában már tavaly bezáratta az összes olasz iskolákat. Hogy a legközelebbi jövőben hogyan alakul az albán bonyodalom, azt csak akkor mondhatnám meg, ha tudnám, hogy az Albán Nemzeti Bank huszonhétmillió aranyfranknyi aranyát s devizáját Zog király magával vitte-e, vagy otthagya Tiránában?

egyetlen külföldi állam sem szolgáltatta ki a volt elnököt hazájának. Machado egészségét megtörte az üldözéssel járó sok izgalom. Legutóbb 1937. novemberében kérték kiadatását, amikor egy newyorki kórházban már súlyos betegen feküdt. A következő hónapban a kubai képviselőház kezvelmi törvényt szavazott meg a volt rezsim hívei számára és az amnesztiát kiterjesztették Machado elnökre is. Azóta Kuba nem kérte külállamoktól a volt elnök kiadatását.

Machado volt elnök hatvanöt éves korában halt meg Miamiában.

Polgári közigazgatás a német védnökség alá helyezett cseh-morva területeken

Prágából jelentik: A cseh területen már a rendes körülmények között folyik tovább az élet: a katonai közigazgatást felváltotta a polgári és politikai téren is kiegyensúlyozott a helyzet. A közeljövőben választják meg az új kormányt, amelynek összetételéről csak feltételek alakultak ki. A tárgyalások már megindultak, s minden valószínűség szerint a cseh kormányt fiatal cseh politikusokból állítják össze.

— A bünteleplező laboratórium csodái. A hatalmas világvárosok rendőrsége ma már a modern technika és tudomány eszközeit veszi igénybe a büntetés elleni hadjáratában. A nagyvárosok rendőrségének idegenek számára csaknem hozzáférhetetlen bünteleplező laboratóriumairól érdekes cikket közöl Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, rendkívül érdekes cikkek és során és a nagy-szerű folytatások részén kívül közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

— „Más csillagon”. Szemler Ferenc, a kitűnő fiatal tanulmányírók új könyve először nyit kétet az erdélyi magyarság tudatában husz év alatt lejáratott mélyenjáró változásról. Folyóiratokban meglelt tanulmányával az új magyar esszé-irodalom vonalán helyezkedett el. Sokat fordított román költőkből. Mostani könyvében a szerző az avatott lélekelemző és esszé-író eszközeivel kutatja a többségi és kisebbségi lelkiállatot különböző s egymást meg is oly fájdalmasan kiegészítő elemei és azt a módot, ahogyan az erdélyi magyarság többségi tudata kisebbségi csillagképe fordult a „Más csillagon” egy többségi helyzetben született és kisebbségként férfivá vált ember önéletrajzi emlékezésének keretében egy egész nép sorsát tükrözi. Kapható minden könyvkereskedésben és a Topografia Graficanál, Kolozsvár, Cal. Maresal Foch 38.

— A legújabb amerikai divathóbort, a háttfestés. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a „Délbáb” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, premier-beszámolót, színházi pletykákat, nagy-szerű filmrovaatot és szépségápolási rovatokat és több mint száz szebbnél-szebb képet talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

SCALA-MOZGO TELEFON: 20-10.

A pársi „CINB ALLIAUZ” németül beszélő kalandor, zenés slágeres.

A NAGY KALAND

Mária Andergast, Charlotte Susa

Matiné d. n. 3 órákor mérs 8, 7.15, 9.15

Hirdessen az Aradi Közlönyben

Csikszeredán és Csiksomlyón rendezik meg a XII. országos katolikus nagygyűlést

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyi Katolikus Népszövetség 1939. június 30-án, július 1-én és 2-án rendezi meg XII-ik országos katolikus nagygyűlését Csikszeredán és Csiksomlyón. Az Erdélyi Katolikus Népszövetség földrajzi területének mindhárom püspöke jóváhagyta az intézőbizottság fenti határozatát. Az intézőbizottság április 11-én Kolozsváron tartott ülésén Bálint József igazgató közölte a püspökök hozzájárulását a katolikus nagygyűlés helyéhez és idejéhez.

„Krisztus és a gyermek” — ez a XII-ik or

szágos katolikus nagygyűlés vezérgondolata. A rendezőbizottság ennek a vezérgondolatnak megfelelően dolgozza ki a nagygyűlés részletes munkarendjét. A munkarend kidolgozásában a rendezőbizottság alapul veszi az elhunyt XI. Pius pápának „Az ifjúság keresztény neveléséről” szóló apostoli körlevelét.

Az ország katolikusainak nagy találkozó-ját nevezetessé teszi az a körülmény, hogy mindhárom püspök megígérte megjelenését Csiksomlyón, a legszebb fekvésű erdélyi kegy helyen.

Április 27-én figyelmeztető szemlére vonul fel az Egyesült-Államok tengeri hadereje

A hatalmas méretű flottaparádéra meghívták a külföldi hatalmak attaséit — Folytatja tanácskozásait a külügyi bizottság

Washington. Az Egyesült-Államok külügyi bizottsága tovább folytatja a tanácskozásokat a semlegességi törvény módosítására vonatkozólag. A legutolsó ülésen a módosítás lehetőségeit vitatták meg. Az ülésen Fick egyetemi tanár a többek között a következőket mondotta:

— Ez a törvény azon a téves gondolaton alapszik, hogy a világháború elkerülhetetlen s az Egyesült-Államok nem tehet semmit a megakadályozására. Téves tehát maga az alapgondolat, mert ha az Egyesült-Államok világosan kijelenti, hogy háború esetén teljes gazdasági erejével a támadók ellen fordul, ugy ezek kénytelenek lesznek tartózkodni olyan cselekedetektől, amelyek veszélyeztetik a békét.

Hivatalos washingtoni jelentés szerint április 27-én az amerikai tengeri flotta hatalmas méretű szemlére vonul fel. Sajtóközlemények szerint ez a tüntető felvonulás is figyelmeztetés kíván lenni azok felé az európai államok felé, amelyek veszélyeztetik a békét. Megerősíti ezt a szándékot a hivatalos nyilatkozat is, amely szerint „az amerikai tengeri haderő szemléje nincs semmi kapcsolatban azokkal a flottamozdulatokkal, amelyeket az angol és francia hadihajóraj a Földközi-tengeren végez. A jelentés azonban hozzátéveszi, hogy „az Egyesült-Államok tengeri haderejének szemléje mégis jelentőségteljes, mint figyelmeztetés a békétlen világnak.” A szemlére egyébként hivatalosan meghívták a különböző külföldi hatalmak Washingtonban tartózkodó katonai attaséit.

Kiírták a színházépület átalakítására vonatkozó terv-pályázatot

Május 15-ig be kell nyújtani a pályamunkákat

A közelmúltban részletesen foglalkoztunk a városvezetőség azon elhatározásával, hogy pályázatot ír ki a színházépület átalakítására és a színházépület földszintjén létesítendő nagy vendéglátóipari üzemre vonatkozó tervek elkészítése végett. A pályázati hirdetmény most jelent meg, a város gazdasági főosztálya állította össze és a következőket tartalmazza:

Aradváros vezetésére harminc napos határidővel díjazott pályázatot ír ki a következőkre:

1. A színház épületének átalakítására vonatkozó tervek, amelyeknek elvégzésére a városi költségvetés 5.800.000 leit irányzott elő.

2. A volt Palace-kávéház és a mellette lévő étterem-helyiség átalakítása, egyetlen összefüggő vendéglátóipari üzemmé. A vonatkozó terveknek a korszerű követelmények figyelembevételével s a viszonyoknak megfelelő egészségügyi feltételek alapján kell elkészülniük. A munkálatok hozzávetőleges előirányzata hárommillió lei.

A terveket műszaki bizottság vizsgálja felül

és a legjobb pályamunkát a következőképpen díjazza: Az első pontra vonatkozó legjobb pályamunkát 100 ezer, a második pontra vonatkozó legjobb tervet 60 ezer leiel, azzal, hogy a tervek a város tulajdonába mennek át. A pályázaton részt venni óhajtók számára minden felvilágosítással készséggel szolgál a város. A terveket legkésőbb május 15-ig zárt borítékban kell benyújtani a városvezetés címére. A bizottság tagjai: Vlad Alexandru tábornok, polgármester, Bojan Romulus dr. polgármester-helyettes, Riscutia Moise ezredes, alpolgármester, Tripa Mihai mérnök, a közüzemek igazgatója, Popovici Cornel városi építésmérnök, Răduoiu Silvestru mérnök, vezérigazgató.

Érdekes, hogy a pályázati feltételek közül hiányzik az új színház megépítésére vonatkozó rész bár eredetileg arról volt szó, hogy a mintegy 20 millió leies befektetéssel tervezett új színház terveit bekéri az alkalommal.

Az örök város regénye

a pástoriától a világvárosig

Rómából jelentik: A legújabb kimutatók szerint az olasz főváros lakossága 1,299.000 főre rug. Ezzel az „Örök város” újra elérte kétezer évvel ezelőt.

Augustus császár idejében már egyszer elérte nagyságát, amikor 1,300.000 lakosa volt.

Róma nagy fejlődése tulajdonképpen csak a világháború után és elsősorban Mussolini uralomra utása óta ment végbe. 1914-ben még csak hatszáz ezer lakosa volt s az azóta eltelt negyedszázad alatt ez a népesség kétszeresére emelkedett. Ez a nagy lakossággyarapodás annál figyelemreméltóbb, mert a város terjeszkedése nem szomszédos elővárosok és községek hozzácsatolása útján ment végbe hanem teljesen lakatlan területek beépítésével.

A város lakosságának növekedése kizárólag a kedvezőbb életviszonyoknak, a népszaporodásnak és a betelepülési kedvnek köszönhető, mert terület bőven áll rendelkezésre akár tízezer lakoságnak is — lévén

Róma a földkerekség legnagyobb városa.

Az „Örök város” történelmi pályafutása nagyon érdekes és változatos s felemelkedésére és hanyatlására a lakosság számának változása is érdekes fényt vet Romulustól Augustusig és a középkortól Mussoliniig

kétszer futotta meg ugyanazt a pályát és lett pástoriától világvárossá.

Krisztus előtt 753-ban Romulus pástori alapítják meg és már hatodik királyának, Servius Tul-

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többbe, mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné-uca 10., félemelet, a Belváros szívében.

Hideg-melegviz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

liusnak uralkodása alatt az első pontos népszámlálás idején, 84.000 polgár él falai között. Időszámításunk előtt Julius Cezár tartotta meg az utolsó népszámlálást Rómában Krisztus előtt 51-ben s ekkor a lakosság száma már elérte az egy-milliót. A császárok alatt ez a szám 1,300.000-re emelkedik és azután nagyjában változatlan maradt a birodalom összeomlásáig. 475-ben, Romulus Augustulus, az utolsó római császár uralkodása idején a város lakossága már százezerre apadt.

o középkor folyamán pedig teljesen vissza-süllyedt és évszázadokon keresztül újra csak pástoriok lakják.

XI. Gergely pápa idejében csupán 17.000 lakosa volt és 1555-ig csak 50.000 főre gyarapodik a pápák székhelyének népessége. A renaissance fénykorában éri csak el a százazres lélekszámot és csak Itália egyesítése után kezd újra nagyobb arányokban fejlődni. Az egyesített Olaszország fővárosa 1870-ben 226.000 lelket számlál és

azóta már gyorsabb fejlődésnek indul.

Természetesen ez a nagy népgyarapodás elsősorban beköltözés eredménye, úgy hogy amíg 1858-ban még a város lakosságának 73 százaléka római születésű, 1931-ben már csak 42 százalék vallhatja magát tősgyökeres rómainak és ma ez az arány szám még jobban lecsökken.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Eszakamerikai gyorsszolgálat minden csütörtökön

HAMBURG BÓL NEW YORK BA

Southampton és Cherbourg érintésével a „New-York”, „Hansa”, „Hamburg” és „Deutschland” gyorsgőzösökkel.

Nem gondolná, hogy nyit tengeren van...

A Frahm-féle egyensúlyozó készülék a hajó nyugodt menetét biztosítja. A kényelmes kabinok, a változatos izlésű berendezett társas helyiségek az utazást kellemessé teszik. Kérdezze a HAPAG számos barátját, miért utaznak mindig a mi hajóinkon? Mert igéreteinket a valóság még messze felülmúlta.

Üdülési és látogatási utazások

AMERIKÁBA minden időtartamban és árban

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika Linie hajóin

Információkkal szívesen szolgál a Hamburg-Amerika Linie S.A.R. képviselője

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24.

Telefon 10-86.

SPORT KÖZLÖNY

Változatlan csapattal áll ki az AMEFA (AMTE) az UDR elleni vasárnapi bajnoki mérkőzésre

Mica—Olimpia az előmérkőzés — Április 23-án is bajnoki fordulót játszanak

Pénteken fejezték be az előkészületeket a piros—feketének az UDR elleni mérkőzésre és pillanatnyilag az a helyzet, hogy nem változik a Gloria elleni csapatösszeállítás, vagyis az AMEFA (AMTE) a következő összetételben áll ki:

Gerold — Sijvat, Kovács — Szurgyi, Szabó, Szaniszló — Bermoser, Léb, Pernek, Reinhardt, Batrin.

Amennyiben Bermoser nem szerepelhetne, csak az esetben kerülhet sor esetleg Murza játékosra, aki hétfőn kielégítően mozgott a jobbszélső posztján.

A nagy érdeklődéssel várt találkozóknak rendkívül érdekes előjátékai is lesznek és pedig negyed 2 órakor az AMTE és Olimpia ifjúsági csapatai mérkőznek egymás ellen, 3 órai kezdettel

pedig a brádi Mica bonyolítja le az Olimpia elleni elsőosztályú bajnoki mérkőzését.

A Slavia husvéti vendégjátékának elmaradása lehetővé tette ugyan, hogy husvét első napján bajnoki mérkőzések kerüljenek lebonyolításra, június 4-ig mégis csak abban az esetben fejezhető be az A) liga műsora, ha az április 23-iki és május 10-iki kupamérkőzések részére fenntartott fordulót is bajnoki mérkőzések lebonyolítására használják fel. Valószínűnek látszik, hogy a Bi-roul Federal ilyen értelemben fog majd dönteni és így a hátralévő bajnoki fordulót április 23. 30. május 10. 14 és 28. valamint június 4-én bonyolítják le.

Az április 23-áról ilyenformán elmaradó kupamérkőzésekre alighanem május 21-én kerül a sor és ugyanakkor bonyolítják le a multvasárnapról elmaradt Ripensia—Carpati mérkőzést is.

O Angliában hétközben is bonyolították le bajnoki mérkőzéseket, amelyek a következő eredményeket hozták: Aston Villa—Wolverhampton Wanderers 2:2, Huddersfield Town—Grimsby Town 2:0, Leicester City—Middlesbrough 5:3.

Április 23-án Párisban:

Franciaország—Németország válogatott mérkőzés

A francia fővárosban jövő vasárnap mérkőzik a két ország válogatott csapata és a németek már össze is állították válogatottjukat, amelyben mindössze 2 bécsi játékos (Hahnemann és Stroh) szerepelnek. A német csapat összetétele a következő: Jakob — Janes, Streitle — Kupfer, Hermann, Kitzinger — Biallas, Hahnemann, Stroh, Gellesch, Urban.

Ugyanezen a napon Bordeauxban a német és francia B) válogatott csapatok csapnak össze és ebben a német csapatban előreláthatólag csupa bécsi játékos fog szerepelni.

December 3:

Románia—Írország

Előrehaladott tárgyalásokat folytat a labdarúgószövetség Írországgal egy válogatott mérkőzés lebonyolítására és minden valószínűség szerint a mérkőzés december 3-án kerül lejátszásra Dublinban. Most további tárgyalások vannak folyamatban, hogy hol bonyolítson le a válogatott egy második mérkőzést. A második mérkőzésen vagy Németország, vagy pedig Hollandia lesz a román válogatott ellenfele, de szó van arról is, hogy esetleg Luxemburg ellen bonyolítanak le válogatott mérkőzést.

Vasárnapi divíziós mérkőzések játékvezetői

Bucuresti, A központ kijelölte a vasárnapi ligamérkőzések játékvezetőit s ezeket alább adjuk:

A) liga: AMEFA (AMTE)—UDR, bíró Tica Iliescu. Tricolor—Gloria, bíró Jean Petrescu. Sp. Studentesc—Rapid, bíró Piky Kroner. Juventus—Chinezul (Kinizsi), bíró Russu dr. Carpati—Venus, bíró Busa. Ripensia—Victoria, bíró Braida. Fentiekén kívül 3 B) ligás mérkőzésre is aradi játékvezetőt delegáltak:

Jiul—CFR Simeria, bíró Husztik. Crisana—HTV, bíró Munteanu. Olimpia—Törekvés, bíró Burdan. de utóbbi elfoglaltsága következtében a mérkőzést lemondotta.

Elutazott a Gloria Ploestibe

A Gloria csapata pénteken este utazott el a vasárnapi sorsdöntő jelentőségű bíró mérkőzés színhelyére: Ploestibe, ahol a Tricolor CFPV-vel veszi fel a küzdelmet a kék—sárgák csapata. A Gloria Ploestiben a következő összetételben veszi fel a harcot a honi együttes ellen:

Theimer — Variassy, Volentir — Marienut, Mikóczy, Micola — Igna, Barbu, Fritz, Hienegar, Mercea. Tartalékként Siclován utazott el a csapattal.

Bereczky Magda szenzációs nemzetközi értékű győzelme: legyőzte a világranglistán szereplő amerikai Wheelert!

Palermo. A palermoi nemzetközi teniszbajnokságban a romániai női teniszsport eddigi legszebb nemzetközi eredményét hozta: Bereczky Magda legyőzte az amerikai Wheelert, aki a világranglistán a világ tíz legjobb játékosnője között szerepel és az idén valamennyi rivival versenyét megnyerte. Az eredmények:

Női egyes: Bereczky—Manfredi 6:3, 6:3. Bereczky—Wheeler 2:6, 6:3, 8:6!! A fiatal nagyváradi lány ezzel a győzelmével nevet biztosított magának nemzetközi viszonylatban.

Férfi egyes: Tanasescu—Pietrangelo olasz 6:2, 6:4. Caralulis—Oddo olasz 6:0, 6:1. Caralulis—Vido olasz 6:2, 6:4. Canapel olasz—Badin román 6:0, 6:1.

Férfi páros: Tanasescu, Caralulis—Bottino, Caronia olasz 6:0, 6:1. Pietrangelo, Badin—Polizzi, Scaduto 6:0, 6:2. Tanasescu, Caralulis—Canapele, Stingl 2:6, 6:2, 6:4.

O A husvétli ünnepek alatt az SGA (ATE) — mint ismeretes — háromnapos turát bonyolított le. A kétféleké kisérői a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak arról a körülmekintő, udvarias fogadtatásról és vendégszeretetről, amelyben Kalánban és Aninoasan részük volt. A vendéglátó egyesületek nagy gondossággal fogadták és látták el ottartózkodásuk alatt az aradiakat, akik kellemes emlékekkel gondolnak vissza a Mettalosport Kalán és a C. S. Aninoasa vezetőségének sporteszeri és baráti magatartására.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Olaszország 90 ezer tonna dunai buza bevitelét engedélyezte

Bucurestiből jelentik: A nemzetközi politikai helyzet feszültsége ellenére sem mondható, hogy a belföldi gabonapiacra forgalomhiány mutatkozna. Fokozza a gabonapiac tevékenységét az a körülmény is, hogy megbízható forrásból érkezett jelentések arról számolnak be, hogy *Olaszország 90 ezer tonna dunai buza bevitelét engedélyezte*, Görögország viszont 30 ezer tonna búzát importál. Ezzel kapcsolatban nagyobb mennyiségű román búzát adtak el.

= A román kereskedők és iparosok szövetségének kolozsvári központja emlékiratot intézett a nemzetgazdasági minisztériumhoz, amelyben arra kéri a kormányt, hogy a román kisiparosok és kiskereskedők áruellátása végett állítsanak fel kerületi lerakatokat. Ezáltal a román iparosság és kiskereskedelem felszabadul attól, hogy a nagykereskedőknél fedezze szükségleteit. Ezeket a kerületi lerakatokat a központi szervezeti intézetnek és a Kisiparosok Nemzeti Hitelintézetének kellene finanszíroznia.

= Aradon nagyobb építkezési munkálatokat végeztet a társadalombiztosító pénztár, főleg lésvédelmi célokra. A megtartott versenytárgyalás eredménye képen a megbízást egy kolozsvári építészeti vállalat nyerte el 14 és félmillió lei összegben.

= Az Arad és Vidéke Füzserkiskereskedők Szindikátusának vezetősége közli az érdekeltekkel, hogy az április 16-ra meghirdetett közgyűlést felsőbb helyről érkezett rendelkezés folytán nem tarthatja meg, mert az érvényben levő összes gyűlékezési engedélyeket visszavonták.

= Könnyebbségek a nemzetvédelem számára dolgozó vállalatoknak. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági delegációjának első ülésén a nemzetvédelem számára dolgozó vállalatok termelésének fokozására irányuló tervet fogtak tanulmányozni. Közös tervről van szó annak érdekében, hogy ezek a vállalatok ugyanolyan könnyebbségeket élvezhessenek, ami a nyersanyagokat, munkaerőt és finanszírozást illeti.

= Aradi heti piaci árak. Zöldségpiac: búrgonya kg. 4—5. ui búrgonya kg. 30. hagyma kg. 4—6. ui hagyma kötege 1. király gomba kg. 3. száraz bab kg. 12. kalarabé darabja 4—6. tormá darabja 3—4. lencse kg. 8. répa kötege 3. petrezselyem kötege 3. zöld petrezselyem két csomó 1. hónapos retek kötege 1—2. téli retek darabja 1. paraj kg. 15. fokhagyma kg. 6. fejes káposzta darabja 2. savanyú káposzta kg. 6—8. leveshe való zöldség kötege 3—4. saláta fejenként 3—4 lei. — Tel. tejtermék és tojás: tehenúró kg. 14—16. tehéntej literje 5—6. tejfél literje 40. vaj kg. 80—90. tojás darabja 1.60—2 lei. — Gyömlöcsipiac: alma kg. 4—12. tisztított dió kg. 76. aszalt szilva kg. 26 lei. — Gabonapiac: buza 365. árpa 380 zab 480. tengeti 320—330. rozs 350 lei métermérésenként. — Baromfi-piac: pulyka pária 200—300. tyúk pária 100—160. kővér liba pária 360—500. sovány liba pária 180—280. csirke pária 60—80. kővér pulyka pária 240—280. sovány ruca pária 90—120 lei.

Spanyolország ugyancsak nagyobb mennyiségű búzát keres a délkelet-európai országokban. Beavatottak szerint nem nyert megerősítést, hogy ez a mennyiség százezer tonna búzát tenne ki.

Az utóbbi időben egyébként is nagy érdeklődés nyilvánul meg a buza iránt. Többek között Argentína január elsejétől 270 ezer tonna búzát exportált Brazília, Peru és Csile részére.

= Milánóba utazott a munkügyi miniszter. Ralea Mihail munkügyi miniszter Milánóba utazott, ahol megtekinti a nemzetközi mintavásárt. Mint ismeretes, a mintavásáron Románia is hatalmas csarnokkal szerepel. A munkügyi minisztert távollétében Petre Andrei közoktatásügyi miniszter fogja helyettesíteni. A „Románia” jelentése szerint szombaton, április 15-én tartják meg a milánói nemzetközi vásár román napját. A megnyitó ünnepségen résztvesznek: Puricelli szenátor, a nemzetközi vásárbizottság elnöke, Argetoianu királyi tanácsos, Ralea munkügyi miniszter, Zamfirescu Románia római követe, valamint a helybéli olasz hatóságok képviselői. Aznap délután kulturális ünnepséget rendeznek a román—olasz kulturális szervezetek, amelyen az Országőr szervezet énekara is bemutatkozik. Argetoianu királyi tanácsos, mint újabb jelentésünk közli szintén elutazott Milánóba.

Háromnegymillió lei beletteléssel átalakítják a Neptun-lürdőt

Nem emelik a bérletek árát

A város gazdasági ügyosztálya most kéri vissza Temes-tartomány illetékes ügyosztályától azokat a költségvetési terveket, amelyek az aradi Neptun-partfürdő területén történő átalakításokra és javításokra vonatkoznak. Összesen 676.051 lejt irányoztak elő a költségek fedezésére és ebből az összegből kizárólag javításokat és parkirózási munkákat végeznek, új építkezés nem történik. A munkálatokat a város gazdasági ügyosztálya házi kezelésben végzi, a szükséges anyagokra pedig rövidesen kiírják az árlejtést.

Különbőben a gazdasági ügyosztálytól nyert értesüléseink szerint nem fedik a valóságot azok a hírek, hogy a Neptun-bérleteknél nagyarányú áremelést haltnának végre. Olyan hírek is kerültek forgalomba, hogy idén egy bérletű 800 leibe kerül, ami olyan összeg, hogy ennek visszlésére csak aránylag kisszámú közönség vállalkozhatik. Megállapítható, hogy változás nem várható, valószínűleg ugyanígy állapítják meg a bérletjegyek árát, mint tavaly.

Fegyverkeznek az északi államok!

Svédország és Finnország 600-600 ezer embert tud harcra dobni — Norvégia fegyverkezési politikájának megváltoztatása előtt — Dánia nem fél

A kontinens háborus elvakultságán kivülöső, tömör földrajzi fekvésü északi államok már leszámoltak azzal, hogy nem maradhatnak közömbösek egy esetleges európai konfliktus esetén és legjobb esetben is biztosítaniuk kell magukat, hogy megvédhessék területi integritásukat és a semlegességüket.

Svédország katonai lépései

A svéd haderők legfőbb vezetősége kérte a katonai szolgálati idő 6 hónapról 8 hónapra való felemelését. A javasolt törvény előírja a 30 napos pótkiképzést és a tengerészeti szolgálati idő 200 napról, 340 napra való felemelését. Ezenkívül azokat a katonákat, akik most szerelnének le még visszatartják egy hónapra.

E lépésekkel kapcsolatos költségek 8.5 millió svéd koronára rugnak. A kormány még egy új, 58 millió koronás hitelt szándékozik kérni a hadsereg fejlesztésére. Svédország egy hirtelen légi, vagy tenger felől jövő német támadástól fél. A kormány úgy hiszi, hogy „német támadás” esetén elég ideje lesz arra, hogy mozgósítsa a hadsereget, amelynek háborus létszáma 600.000 ember. A kormánynak katonai javaslatát több oldalról szigorúan bíralták; jobboldali körök elgátlatlanul tartják, míg a hadsereg részéről úgy nyilatkoztak, hogy: „egy ilyen előkészület nem lehet egyéb, mint a svéd haderők állandó készenléthez helyezése”. Nagyon valószínű, hogy a képviselőház a nemzetközi helyzet rosszabbodása esetén többet fog megszavazni, mint amennyit a kormány javaslata előir. Ezzel egyidőben a kormány azt a javaslatot terjesztette a parlament elé, hogy a külföldi hadi rendeléseket növelje (70-ről 210 millió koronára). A kormány fenntartja magának a jogot, hogy háboru esetén 250 millió koronát költhessen az első kiadások fedezésére.

Svédország ezévi fegyverkezési költségei tehát — nem számítva a teljhatalmat — 450 millió koronára rugnak, ami az egész költségvetésnek több, mint 25 százaléka. Sandler külügyminiszter a felfegyverkezés híve.

Finnország 600.000 katonát tud mozgósítani

Finnországban a fegyverkezés fokozására irányuló kezdeményezések még idejében történtek. A parlamentnek bemutatott törvényjavaslatot, amely 389 millió finn márkára költségvetést ír elő katonai célokra. A hadi költségek tehát 1939 évben 1300 millió finn márkára fognak emelkedni, ami az állam egész költségvetésének 27 százaléka. Ebből az összegből 389 milliót fegyverkezési költségekkel fedeznek.

Az utóbbi hónapok eseményei arra készítették a kis északi államok kormányait, hogy a fegyverkezés fokozására irányuló törvényt hozzanak. Ezekben az országokban a fegyverkezés aránylag nagy elégedetlenséget keltett és különösen áll ez Svédországra, ahol a kormány szociálistákból és agrárpártiakból áll, akik határozottan hadsereg-ellenesek.

Finnország — akárcsak Svédország — be akarja hozni háboru esetén a férfiakra és nőkre egyaránt kötelező munka-szolgálatot. Finnország 600.000 katonát tud mozgósítani, amihez még hozzájön a „védelmi hadtest” 110.000 kitűnően kiképzett katonája.

A norvég kormány cáfol

A norvég kormány pár héttel ezelőtt kategorikusan megcáfolta azt a hírt, hogy szándékában volna az ország védelmét kifejleszteni. Most, tekintettel a feszült nemzetközi helyzetre, ez az állásfoglalása idejét múlta és rövidesen egy új katonai törvényjavaslatot terjesztenek a parlament elé. Hogy az ezekre a célokra előirányzott 50 millió koronáról elterjedt hírek megfelelnek-e a valóságnak, az csak a kormány és a különböző pártok között dől el. Jelen pillanatig Norvégia az állam költségvetésének csak 9 százalékát fordítja erre a célra. Gazdasági körökben hangoztatják, hogy ez az összeg nagyon könnyen emelhető lenne. A norvég hadsereg háborus létszáma alig 110.000 katona, ami nagyon kevés, különösen, ha számba vesszük, hogy a katonai szolgálati idő is csak 84 napra terjed. (A legrövidebb szolgálati idő Európában.)

Dánia hisz az örök békében

Az egyetlen ország, amely a kieleződött politikai helyzet következményeit nem vonta le: Dánia. A konzervatíveknek a katonai létszám felemelésére irányuló, többször megismételt javaslatát a Stauning-kormány mindannyiszor elutasította. Még nem lehet tudni, jogos-e a feltevés, hogy az új alkotmány megszavazása után, a szociálisták és a konzervatívek között a fegyverkezés kérdésében is megegyezés jön létre. Tény az, hogy Stauning miniszterelnök legutóbb sürgősen Párisba repült s utja állítólag politikai jellegű.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, APRILIS 15.

Bucuresti. 7: Lemezek. Ritmikus torna. Háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sport, vízállásjelentés. 13.05: Botez-zenekar. 14: Előadás. 14.10: Rádióhíradó. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Időszerű közlemények. 17: Országgörgör órája. 18.15: „Munca és Voie Buna” szervezet órája. 19.35: Echerina Amigdalj román dalokat énekel. 19.50: Constantin Theodorian énekel. 20.05: Felolvasás. 20.20: Stanescu-zenekar. 21: Rádióposta. 21.15: Ghinda jazzene. 22: Rádióhíradó. 22.15: Zenekari hangverseny. 23: Rádióhíradó. 23.15: Sandu Marcu zenekar. 23.45: Hírek külföldre francia, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Étrend. Közlemények. 11: Hírek. 11.25 és 11.45: Felolvasás. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Eugen Stepat balalajkazenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 17.15: Bárány Ferenc mesél. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és orosz nyelven. 18.10: Lamadin Erna zongorázik. 18.45: Közvetítés egy budai péküzemből. 19.15: Kiss Lajos cigányzenekara. 20.30: Teherhajón Egyiptomba. Felolvasás. 21: Ady-émlékest. 22.15: Kurino Simi cigányzenekara. 22.40: Hírek, időjárásjelentés.

Budapest II. 19.30: Felolvasás. 20: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Beethoven V. szimfóniája hanglemezről. 21: Hírek. 21.20: A rádió szalonzenekeara. 22.40: Időjárásjelentés.

UJ KÖNYVEK

— Fritzt Heymann: Geldern lovag. A zsidó kalandorok krónikája meglepően új képet ad a zsidó múltorról. Nem költők, gondolkodók és vértanúk lennek meg a porondon, hanem mágiások csodafevők, boxbajnokok, rablók, kutatók. — vérbeli kalandorok. Tetek és kalandjaik érdekfeszítő dramatikusan beszámolója eddig teljesen ismeretlen anyagot tár fel s merőben új világot tár elénk. — állítja még a legközelebbi mult eseményeit is. Stefan Zweig ezt írja Heymann könyvéről: „Ez a könyv a legmagasabb igényeket elégtűi ki. A tudós és a történetíró ugyanolyan hálás lesz, amely olyan érdeklődéssel fogja fogadni, mint a legjobb fajta regényeket. Lion Feuchtwanger nyilatkozta: „Izgalmas olvasmány. Még eddig soha ki nem mondott szempontok határozott feltárása. Rendkívül fontos a jövő zsidópolitika szempontjából. Nemcsak óriási irodalmi érték de a zsidó politikának praktikus irányítója lesz. Igen jó, nagyon fontos könyv, amiért csak hálásak lehetünk. Fritzt Heymann: Geldern lovag Tabor-kiadásban jelen meg. Stefan Zweig: Békét. Schalom Asch: A nagy fal, két kötet. Schalom Asch: Dalol a völgy stb. stb. Ára kötetenként kötet 158 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagena Cluj. Kérje a Tabor könyvek teljes jegyzékét

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levezetés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

24 éves, nőtlen fiatalember a fűszerszakmában jártas, 10.000 lei garanciával raktárnoki, pénzkézeltési, utazói, vagy egyéb bizalmi állást vállal. Cím a kiadóban. 1703

ALKALMAZÁST NYER

Fiatal, jólfizető mindenek szakácsné éves bizonyítvánnyal bejáróné mellé keres Koch építész. Strada Closca. 1705

A rendőrségi étkezde számára keresek nagyméretű jégsekreányt. Tulajdonosok forduljanak a rendőrségi étkezde főnökéhez. 1717

Jóbb főnőtudó mindenek lányt keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1719

Román-német kisasszonyt keresek 2 gyermek mellé, LEICHTMANN, Moise Nicoara 9.

LAKÁS

Uri magánházban csinosan bu. orozott szoba különbejáratú, fürdőszoba használatát azonnal kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 13. 1707

Kétszoba, fürdőszobás, földszinti, udvari lakás május 1-re kiadó. Piata Avram Iancu 16. 1712

Modern, háromszobás lakás olcsón kiadó, Str. Bolinteanu 4. Bövebbet: Baumann, Bul. Regele Ferdinand 42. 1711

Négyszobás, szép lakás kiadó a Strada Greceanuban május 1-re. Címeket „1800” jellegre a kiadóba kérek. 1713

ÜZLET

Bucurestibe utazom, megrendeléseket szombat estig elfogadom. Pap-kalapszalmon, P. Avram Iancu 21. 1718

INGATLAN

Aradon a gyermekkórház közelében. Str. Simion Bărnuțiu 6-8. szám alatt levő családi ház 4 parkettás szobával, vízvezetékekkel és összkomforttal eladó. 1481

Eladó magánház három lakással, nagy udvar jégverem, pince, mézszáros-üstölő. Str. Miron Costin 18. 1600

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban lakásberendezések, árucikkek beraktározhatóak. Megbízásokat pontosan elvégzünk. Alkalmi eladás: riglis köris hálószoza ágycetékkel, üzleti berendezés és villanycsillárok, Str. Moise Nicoara No. 9-11. 1695

VÉTEL-ELADÁS

Háztartási cikkek, egyes butoridarakok, könyvek, kották, márványlap, fagyaltgép, jókarban levő női nyári ruhák, disztárgyak stb. minden elfogadható áron eladó. Cím a kiadóban. 1699

Háztaulajdonosok figyelmébe! Az új törvénykönyv (Cartea Imobiliului) már kapható. Str. Mărășesti 25. Medrea-trafik, a rendőrséggel szemben. 1721

Sötét díőhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti származék modern, új konyhaberendezés, amerikai íróasztal, rollók szekrények, kasszák, recamiz, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Vesziünk sürgősen

megbizónk részére 6 és 12 személyes ezüst evőeszközt, porcellán- és üvegszervicet, antik ékszereket, szőnyegeket és teljes lakásberendezést.

Zalogkölcsonőket közvetlünk a temesvári zálogházba, előleget nyújtunk, olcsón hosszabbítunk, zálogcéduláit megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet, Fischer Elitz-palota.

Egy portabló írógép sürgősen eladó.

Hirdessen

az „Aradi Közlöny”-ben